

ELŐFIZETÉS

HELYTREN:

Egy évre 24 hónapra,
Egy hónapra 2 hónapra.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 hónapra,
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Értesítésenként soronként 20 fillér,
minden sorértékért 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József-térhez közeli út 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 21.

Szétromboltak csapataink egy orosz hidat a Dunajecen.

Budapest, január 20. (Hivatalos.) Általános helyzet változatlan.

Lengyelországi harcvonalon egyes járőrharcoktól tekintve, csakis tűzérési harcok voltak.

Dunajec mentén tűzérésünk sikerrel lökte az orosz gyalogsági vonalak egyes szakaszait és egy erősen megszállott major kiürítését erőszakolta ki. Egyik osztagunk a folyóig előrenyomult, ellenségnek több száz ember veszteséget okozott és annak Dunajecen át épített hadihidját szétrombolta.

Kárpátokban csak jelentéktelen csatározások voltak. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Trónörökösünk a német császár-
hoz megy.

Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Károly Ferenc József főherceg ma este Berlinbe utazott, ahonnan a német főhadiszállásra megy, hogy a német császárnál tegyen látogatást. A főherceg kíséretében Lobkowitz herceg vezérőrnagy kamarai előljáró, Van der Straten gróf kamarás, továbbá Maresh utazási pénztáros van.

Változatlan a helyzet a német harctereken.

BERLIN, január 20. nagy tóhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Partvidék és Lys közelében közötti szakaszon csak tűzérési harcok folytak.

Notre Dame de Loretten közelében, Arrastól északnyugatra egy kétszáz méter hosszú lövészárkot ragadtunk el ellenségtől és ez alkalommal két géptegyvert zsákmányoltunk és többeket foglyul ejtettünk.

Argonokban csapataink néhány ellenséges lövészárkot foglaltak el, egyik helyen utóbbi napok óta újból ötszáz méternyi tért nyertünk.

Sennheimtől északra tekvő erdőben negyven alpesi vadászt foglyul ejtettünk.

Keleti hadszíntér:

Keleten helyzet változatlan. (Legfőbb hadvezetőség.)

Török-orosz-angol harcok.

KONSTANTINAPOLY január 20. Főhadiszállás közli: Egy éjszakai támadás alkalmával, melyet az oroszok a Sate Arabnál levő erődítések ellen intéztek, megleptük az ellenséget. Oroszoknak száz halottjuk és sebesültjük volt. Egy angol lovas eskadron Korna környékén megkísérelte, hogy gyalogságunk egy részét meglepje, támadást azonban ellenségnek nagy veszteségeket okozva, visszavertük. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

A szegedi botrány.

Arad, január 20.

Minden vihar szemetet kavarr föl és a nyomában gaz terem. A háboru szemei közé tartoznak azok a bűnök, a melyeket a hadsereg-szállítók körül követnek el. Az a gyorsaság, a melylyel a háborus katonalétszám mindenféle, óriás méretű szükségleteiről gondoskodni kell, szinte lehetlenné teszi az olyan ellenőrzést, a minőt béke idején szabály szerint betarthatnak. Sem a megrendelés, sem az átvétel nem történhetik olyan módokon és olyan apparátussal, aminő a panamákat teljesen kizárná.

Azt lehetne mondani: ezta hiányt tulajdonképp a tisztességnek, a háboru idején elevenebben érző lelkiismeretnek kellene pótolni. Az emberek gyarlók és haszonlesők és a könnyű meggazdagodásnak mindig több híve van, mint a lassu munka által szerzett keresetnek; a könnyű meggazdagodás útja sokszor bűnönön visz át, és azért mégis többen lépnek át rajta, mint a hányan visszafordulnak. Hanem olyankor, a mikor az ország tulnyomó részének szenvedés és nélkülözés, baj és gond, csapás és szükség jut ki a háboruból, a mikor milliók életüket és egészségüket kockáztatják és áldozzák a háboruért, az ország jobb jövő sorsáért: akkor fokozott rosszelkűség, a végtelenségig menő cinizmus kell ahhoz, hogy egyesek ezt a helyzetet jogtalan eszközökkel, becsapások és görbe utak segítségével a maguk aránytalan haszonszerzésére aknázzák ki, megkárosítva magának a hadviselésnek fontos érdekeit is.

A szegedi esetről, — a melyről a vidéken hetek óta beszéltek, mig most a hivatalos eljárás révén ez a nyilvánosságra is megérett — ezekről van szó. A hadsereg-szállítás egymagában is jó üzlet. A mig üzlet, addig

nem lehet senkinek szava hozzá. A nagyobb hasznót, a melyet ennél az üzletnél elérnek, indokolja a gyors határidő, a szállítás sürgős volta, a mely a szállítónak fokozott ügyességét és nagyobb arányu munkáját követeli meg. Szegeden azonban akadtak nagykereskedők és egyéb hadsereg-szállítók, a kiknek talánkságát ez az üzleti haszon nem elégítette ki. A súlyos botrány részletei még nincsenek teljes megvilágításban. Annyi tény, hogy megvesztegetések történtek, hogy a katonai kincstárral többet fizettettek meg, mint a mennyit szállítottak, és hogy ily visszaélések révén nagy összegű kárt okoztak a kincstárnak.

Nem képzelünk el megtorlást, amely elég kegyetlen lenne ezekkel a bűnösökkel szemben. Emlékeztünk rá: az orosz-japán háboruban a japánok vitézségét az orosz hadsereg-szállítások körül elkövetett visszaélések segítették győzelemre. És amikor az orosz hadviselés most félig-meddig kigyógyult ebből a betegségből, akkor nálunk tüzes vassal kell előállani, ha ennek csiráját észreveszik. Hisszük, hogy a szegedi korrupció egyedül áll az egész országban és a monarchiában és annak eddig még kiasi másait se lehetett tapasztalni. De a rossz példa, az alkalom fölismérése könnyen hat: és o miatt itt az elrettentésnek komény eszközével kell dolgozni. Ami pedig az ítélet után következik: — természetes, hogy a közmegegyezés teljes erejével sújtja azokat, a kik erre az elvetemültségre kaphatók és arra módot nyújtanak. Nem jut-e eszükbe ezeknek az embereknek az igaztalanság, hogy a mig az egyik a golyózáporban, agyuharcban jár, a másik a hadsereg becsapásából szerzett aranyokban fürdik; amig

az ország egész népe mindenét kész a háborúért áldozni, egyesek ezeket a nehéz napokat akarják arra felhasználni, hogy bűnös eszközökkel milliókat szerezzenek?

Röstelni való a szegedi eset; de elpalástolni hiba lett volna. Az árulás is aljas véték; és minden hadseregben vannak árulók, akikkel végeznek és akiknek esetét átadják a nyilvánosságnak. Örömet megleltünk volna e hadseregszállítási botrány nélkül. Márcsak emberi szempontból is. Az egymást összekapcsoló szolidaritás, amelylyel egyformán érezzük át valamennyiünk szenvedéseit, azt tené természetessé, hogy az egyik embernek nem eshetik jól a pezsgő és apástétom, amikor vannak, akik a száraz kenyeret se tudják megfizetni, és amikor a katonák ezrei napokig egy csöpp vizet se tudnak kapni. De ha vannak, az erkölcsnek a rendesnél is görbébb ily elhajlások, azzal végezni kell. És ha az ítélet nem lehetne elég gyors, akkor a társadalomnak, a közönségnek kell megbélyegző ítéletét hangoztatnia a megtörtént bűnök fölött, és elrettennie még gondolat korábban a szándékot — ha valahol még kísértene, — a mely legszentebb célunk: a hadviselés rovására akarna bárminő visszaélést elkövetni; és még inkább azokat az eltévelyedett lelkeket, a kik ehhez magukat megfizetett eszközül odaadták, vagy odaadnák. Ha az ellenség zsákmányoló szándékát katonáink életük kockáztatásával hűsítják meg, még inkább le kell sujtani azokra, a kik idebenn akartak jogtalan zsákmányt harcolni és ezzel az ellenségnek céljait segíteni. Ez teszi a bűnök legoescmányabbjává a Szegeden kipattant botrányt: — reméljük, hogy az első és utolsó ilyen szégyenletes epizódja marad a háborúnak.

Kilencven milliárd háborus költség fél év alatt.

(A világháború veszteségszámlája. — Az utolsó ötven év háborus kiadásai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 20.

A *Nineteenth Century and after* című angol folyóiratban Yves Guyot tartalmas tanulmányban foglalkozik a világháború költségeivel, amelyeket a korábbi háborúk kiadásaihoz hasonlít össze és arra az eredményre jut, hogy hat hónap alatt — és ezt a határ-időt már hamarosan elérjük — félig tönkre kell jutni a háboruszkodóknak. Az 1853-óta viselt háborúk költségeit így mutatja ki a tanulmány:

A krími háború 6800 millióba került, az itáliai háború 1020 millió márkába. Az amerikai szecesszionista háború az északi államoknak 11200 millióba került, de ugyanannyit költöttek a rabszolgotartásért lelkesedő déli államok is a hadjáratra. A dániai háború csak 140 millióba került, de már az 1866. évi porosz-osztrák háborúban 1320 milliót költöttek a hadviselő felek, a német-francia háború 1870—71-ben pedig 10400 millió márkával könnyített a hadviselő államokon. A török-orosz háború is tekintélyes összeget emésztett föl: 5160 milliót. Anglia a délfrikai háborúban 4000 milliót harcolt el és ugyanennyibe került a balkáni háború is. Tudni kell azonban, hogy ezekben a számokban az emberéletben, magánvagyonban, megromlott ingatlanokban, ingóságokban szenvedett veszteségek nincsenek értékelve. Mindent egybevetve, Európának az utolsó ötven esztendőben ötvenhat milliárd koronájába kerültek a tényleges háborus kiadások. De csaknem ugyanennyibe — pontosabban 55780 millióba került maga az orosz-japán háború is.

A most folyó háború költségeinek kiszámításánál Guyot azt veszi alapul, hogy (szerinte) Németország 4.350.000, a monarchia 3.500.000, Franciaország 4.000.000, Oroszország 5.400.000 katonát állított ki, Belgium, Szerbia és Anglia hadbaállított katonaságát összesen 1.500.000 főre becsüli Guyot, a ki számol még a háborúban tényleg részt nem vevő, de azért haderejüket mozgósítva tartó államokkal is. Feltehető tehát — mondja — hogy 18.500.000 ember áll fegyverben Európában. Ha a hadiköltségeket egy-egy embernél napi 10 koronára értékeljük, akkor naponta 185 milliót adnák ki hadseregeikre az európai államok. Ez egy hónap alatt 5550, millió hat hónap alatt tehát kerekén 33000 millió korona kiadás.

Számításba kell azonban venni azt is, hogy a harcban volt miliónok polgári foglalkozásuk jövedelmé, az államok pedig polgári munkálkodásukkal teremtett bevételeket is elvesztették. Ezt a veszteséget egyedül Franciaországban nyolc milliárd koronát meghaladónak értékeli Guyot és ugyanekkora veszteséget számít ki Németországnak is. A termelésben szenvedett összes veszteségeket pedig így állítja össze: Franciaország vesztesége 12 milliárd, Németországé 16,6 milliárd, Angliáé 2 milliárd, Belgiumé 1160 millió, Oroszországé 2200 millió, összesen tehát több mint 34 milliárd. Az emberéletben szenvedett veszteségeket — a fegyverben álló 18 millió katonát tiz százalékát, tehát 1,850.000 embert számítva veszteségnek — husz milliárd koronára értékeli Guyot, aki végeredményül azt a megállapítást szüri le, hogy hat hónap alatt a háború Európa államainak közel kilenven milliárdjába kerül, tehát majd kétszerannyiba, mint az elmúlt félszáz esztendő háborúi együttvéve.

A kifizetett huszártisztek. Az alábbi statisztikai táblázat beszámol a háború első öt hónapjában kifizetett huszártisztekről. Hadseregünk lovasságának nagyobbik harmada tudvalegőleg huszárság, a rettegett, bravurjaikról világhíres „vörös ördögök.” Bennünket, magyarokat már azért is egész szívünkkel érdekelnék a vörös nadrágos vitézek, mert a legénység kilenvenöt, a tisztek hetven százaléka szinmagyar. Szeptember elejétől december végéig ezredek szerint így alakultak a tisztek kifizetései: Az 1. huszárezredben 1 vaskoronarend, 3 katonai érdemkereszt, 5 signum laudis; a 2. huszárezredben 3 katonai érdemkereszt, 11 signum laudis; a 3. huszárezredben 1 vaskoronarend, 3 katonai érdemkereszt és 10 signum laudis; a 4. huszárezredben 4 katonai érdemkereszt, 6 signum laudis; az 5. huszárezredben 1 vaskoronarend, 4 katonai érdemkereszt, 8 signum laudis; a 6-os huszároknál 4 katonai érdemkereszt, 14 signum laudis; a 7-es huszároknál 6 katonai érdemkereszt, 8 signum laudis; a 8-as huszároknál 5 katonai érdemkereszt, 9 signum laudis; a 9-es huszároknál 3 katonai érdemkereszt, 10 signum laudis. A 10-es huszárezredben 2 katonai érdemkereszt, 12 signum laudis. A 11. huszárezredben 1 vaskoronarend, 2 katonai érdemkereszt, 5 signum laudis. A 12-es huszároknál 4 signum laudis. A 13. huszárezredben 1 vaskoronarend, 7 katonai érdemkereszt, 10 signum laudis; a 14. huszárezredben 1 vaskoronarend, 6 katonai érdemkereszt, 6 signum laudis. A 15-ös huszároknál 9 katonai érdemkereszt, 9 signum laudis és a 16. huszárezredben 3 katonai érdemkereszt, 12 signum laudis.

Soissonsban.

A francia-cennum ellen intézett eredményes német támadás híressé tette a világháborúban Soissons nevét. Hónapok óta csapkodnak az a német és francia gránátok az Aisne folyó fölött és épen Soissons az a hely, ahol leghevesebben folytak már régóta a tüzérharcok. A történelmi nevezetességüvé lett francia városkát a háború előtt csak a soissonsai székesegyház tette ismertté.

A soissonsai székesegyház kevésbé értékes, mint a rheimsi székesegyház, amelyben teljes szépségükben még vannak még az üvegablakok és szobrok. A soissonsai székesegyház külsejének nincsenek kedves arányai, belsejéből pedig hiányzik a misztikus féltékeny titokzatos szépsége. A nagy francia forradalom urainak parancsa, amelyet Metz és Strassburgig minden provinciának elküldtek, felszólítván benne a provinciákat, hogy bálványokként törjenek össze minden szent szobrot, üres hüvellyé tette a székesegyházat, az épület most idegenszerű hidegség benyomását kelti az emberben.

Soissons már a Merovingok idejében híres püspöki székhely volt. A környékén még most is mindenütt találni templomok romjait. A várostól nem messze, szőlőhegyek között a St. Jean des Vignes kolostori templom romjai állnak. A magány és a felejtés félelmetes tanyája

ez. Évszázadok enyészete összemorzsolta az íveket, a könnyű oszlopokat, a halálos borzalom lakhelye most a romhalmaz, amely felett úgy nő a fű, mint sirok felett. A templom is már régóta a halál tanyája. A tornyok még magasra törnek, de az ürbe vezetnek és az ablakok már nem a templomhajó magas csarnokaiba, vagy az oltár csillóságára vetik fényüket, hanem egy pusztá mezősegre, amelyen meszes kődarabok hevernek. Ilyen romok közepette terül el a város, kicsi és szerény, mint fecskelések egy antik templom romjaiban, esőndas, álmodozó és gyűlölet nélküli.

Véletlen szerencsétlenség, hogy a chartresi és a párisi Notre Dame székesegyház kivételével franciaország minden jelentős dómja a tűzvonalba esik, és Noyon, Laon, Soissons, Braisne, Rheims a két hadsereg legfontosabb és legféltettebb találkozási pontja. A folyóvonal, az ország rész szoronséje és gazdagságának forrása, most átkává lett. A mély fekvés, amely az összes völgyeket síma utakká teszi, egyúttal a közlekedés számára is használhatóvá teszi őket. A Marne, Aisne és Oise síkságain utazott Gallián keresztül a római kereskedő, és ahol táborozott, vásárok és városok alakultak. Rheimsban egy római diadalív hirdeti még a város ősiségét és jelentőségét. Később, a kereszties háborúk idején építészek vándoroltak ugyanezek az utakon, egyik várostól a másikig és velük vándorolt egy új művészet szépsége, amely ezekben a völgyekben keletkezett: a góthika.

A vallási érzület, amely ég felé emelte ezeket a székesegyházakat, hatalmas hajtóerő volt. Míg is él a monda, hogy a legelőkelőbb asszonyok és férfiak mint igavonó állatok, úgy fogták be magukat a talpigák elé, amelyeken követ és kenyeret szállítottak a templomépítő munkásoknak. Az ország így lett bölesője a gót művészetnek. A góthika földrajzilag véve francia stílus, de Goethe és generációja mégse tévedett, amikor úgy beszélt a gót művészetéről, mint a legnémetebbről. Mert a lakosok vére, akik itt éltek és akiknek őseik frankok voltak, németté lett attól a pillanattól kezdve, mikor Chlodwig király Soissonsban legyőzte Syagriust, Gallia utolsó római fejedelmét és ezzel megvette az alapkövet, amelyre felépült Nagy Károly birodalma.

Mivel tehát a folyóvonal volt az út, amely egybekapcsolta az országokat, zsinór is lett, amelyre gyöngyszemekként sorakoztak franciaország székesegyházai. Ma, mikor a folyókból várakok lettek, és mögöttük a dómok falai sáncok, a templomtornyokból hívogató harangszó helyett fegyverek ropogásai zug ki az országba. Ha az ellenség Németország földjére lépett volna, akkor az első nagy folyónál, a Rajnánál, szintén a székesegyházak láncolatát találta volna, amely Strassburgtól Speieren, Wormson, Mainzon, Koblenzen, és Bonnon keresztül Kölnig vezet és amely hasonló körülmények között létesülve, épen oly értékes, mint franciaországra.

Körülfogva tartjuk az oroszokat

(Politikai okokból a monarchiát támadja erősebben az ellenség. — Attörési kísérlet Krakó felől.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 20.

A stockholmi Aftonbladet „A harcéri helyzet keleten” címmel a következő jelentést közli:

Lengyelországban és Galiciában a hadműveletek a téli hidegtől szinte megmerevedtek. A nagy hideg a Kárpátok lejtőin erős fagy és nagy hóesések kíséretében jelentkezik, a harcér többi részén azonban hideg esőzések járnak. A csapatoknak ez az időjárás sok szenvedést okoz. Jobban mint máskor, jó ellátásra és nyugalomra van szükségük, hogy harcoló képességüket el ne veszítsék. Mindennek következtében a hadműveletek bizonyos pontig megállanak.

Gyors hadműveletek keresztülvitelét azonban leginkább az erős tábori erődítések, melyeket orosz részről Lengyelországban, osztrák-magyar részről pedig Nyugatgaliciában és a legdélibb Lengyelországban alkalmaznak. Ezeknek megvívására rendszerint nehéz tüzérseget kell felhasználni. Nehéz szállítási viszonyok mellett ez azonban igen nagy idővesztést okozhat. Lengyelországban az utak, mint ismeretes, ugyszólván használhatatlanok. Nagy forgalom és hosszas esőzések után sok időre van szükség, a míg megint valamennyire használhatókká válnak.

Már szinte öt hete, hogy az osztrák-magyarok a kárpáti szorosokon át megkezdették nagy offenzívájukat. Ez, egyesülve a németek által északra Lodz-nál gyakorolt nagy nyomással és a Varsó—Koljusik—Novoradomszk közötti vasutvonal megfenyegetésével, arra indította az orosz hadvezetőséget, hogy centrumát, mely Középső- és Dél-Lengyelországban messze nyugatig állt, visszavonja, mivel a centrumot az a veszély fenyegette, hogy összeköttetéseitől elszakítják. Ez a visszavonulás december közepén történt, az 50–60 km.-nyire keletre elkészített Ravka—Nida folyóvonalhoz.

Az osztrákok és magyarok a Dunajec-folyó alsó folyásáig vonultak, (Tarnow, Jaslo, Krosno és Liskó) tehát jó darabot (80 kilométert és még többet) északra a kárpáti házaktól. Azóta azonban tulerős orosz csapatok támadtak nekik. A harcok föl- és aláhullámoztak részint északra, részint délre a keleti kárpáti szorosoktól. A Nida- és Dunajec-folyókon túl azonban az oroszok nem tudtak előrejutni.

A németek az utolsó hetek alatt céltudatosan, bár lassan előrenyomultak és Varsóhoz közeledtek. Ezen a módon jelentékeny áldozatokkal újvra a Bzura-, Ravka-folyókon sikerült átkelniök, Sochacevnél és innen délre. Tovább délre is előnyomultak, sőt sok jeltől az látszik, hogy itt gyűjtötték össze legnagyobb erőiket.

Az oroszok kitartóak a védelemben. Centrumunk „Rückwärtskonzentrierung”-ja, után biztosabbak lettek a vasuti összeköttetések. Varsó vára előtt, saját bevallásuk szerint, a Blonia Grodysk vonalon erős tábori erődítéseket készítettek el, melyeknek az a rendeltetésük, hogy a németek előnyomulását igen erősen elodázzák.

Az osztrákok és magyarok ellen az oroszok inkább lépnek föl aktíve! Ugy látszik, hogy legnagyobb erőiket mindig a kettős monarchia ellen viszik. A Habsburg-birodalomból szívesen vin-

nének el valamit. Biztos, hogy itten politikai indítékok is közrejátszódnak.

A keleti fronton történt átcsoportosítások nagyjából úgy történtek, hogy a németek Közép-Lengyelországban gyűjtötték össze csapatokat, hogy itten törjék át az oroszok vonalát. Osztrák-magyar és közös érdekek pedig azt követelik meg, hogy az ellenfél csapatai Galiciában északra nyomassanak. Az oroszok úgy látszik főerőiket a célból gyűjtötték össze, hogy Krakó irányában, régi hadművelési céljuk irányában, kísérleljék meg az áttörést.

A centrális szövetségeseik azonban állandóan úgy vannak elhelyesve, hogy körülfogják az oroszokat. Ezenkívül övük a jobb vasuti összeköttetésekkel származó előny is. A németek és osztrák-magyar sikerek eredménye azért mindig hathatósabb lesz, mint az oroszoké, még akkor is, ha az utóbbiak néha győznek is.

Az oroszok talán még mindig számosabbak, de fenyegetett helyzetüknél fogva nem tudják tömegeiket úgy felhasználni, mint ahogy erre szükség volna.

Takarékoskodás a berlini császári háztartásban.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Berlin, január 20.

Azt már megírták a lapok, hogy Vilmos császár hetek óta ugynevezett háborus kenyéret eszik, amely olyan fekete, mint a magyar pékek által kevert lisztből készült kenyér, de nem olyan ragadós, s nem olyan savanyu, hanem izletes, tápláló. Szóval olyan, hogy a császár is ehetik belőle. Az egyik udvari személység most kimutatja, hogy nem csupán a harcérien lévő Vilmos császár étkezik egyszerűen, hanem az egész berlini udvar háztartását a legnagyobb takarékoskodás jellemzi a háboru alatt. A császári család konyháján olyan egyszerű ételeket főznek most, mint akármelyik moabiti polgár házában. És nem a különlegességre helyezik a főszólyt, hanem arra, hogy izletes, jó legyen az étel. A háboru kitörése óta ugyanis az ugynevezett fejedelmi vendégeskedések megszűntek és a család otthon maradt kevés számú tagja egyáltalán nem ragaszkodik étkezés tekintetében az udvari szokásokhoz, hanem — mint mondani szokták — „összehúzzák” magukat és polgári módon élnek. Novemberben próbaképpen „háborus kenyéret” hozattuk és az úgy bevált, hogy azóta azt eszik az egész familia a trónörökösnek rágni tudó kis fiától Augustus császárnéig mindenki. Az udvarnál süttött „Kriegsbrot”-ból a főhadiszálláson lévő császárnak is küldtek. II. Vilmos igen nagy örömmel fogadta az értékes ajándékot.

Az udvari előkelőség szerint a császárné következő ételeket szokta elfogyasztani: a reggeli órákban egy tojást valami péksüteménnyel, aztán kávé, esetleg imbiszt; déli egy órakor levest és főzeléket; az esti étlap már gazdagabb ennél. Leveshust igen gyakran társalnak föl valami főzelékmellett. A burgonya, továbbá a hideg bus, az ugynevezett főlvágott igen gyakori. Ha a császár a főhadiszálláson, ahol spártai egyszerűséggel él, hazamegy, változást szenved az étlap. A változás abban áll, hogy erőleves is szolgál-

nak föl belefőzött hússal, mert az uralkodó ezt nagyon szereti.

A császárné naponta bemutatja magának az étlapot és egyszerűen azon, hogy ne sokban térjen el a lővész-árokbeli menütől. Extra sütemények, ugynevezett nyalánkságok hetek óta nem kerülnek a császári ház asztalára. Ha a trónörökös gyermekei a nagymamát meglátogatják, akkor a teához esetleg egyszerű teasüteményt is kapnak. Ha a trónörökös felesége, vagy a braunschweigi hercegnő ellátogatnak a császárné vendégszerető asztalához, az egyszerű étlap nem változik meg.

Lázadásokról

harudnak az angol lapok.

(Fantasztikus hírek vérfürdőkről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 20.

Már többször írtak a lapok arról, hogy az ellenséges-sajtó milyen rémhíreket terjeszt a monarchia nagyobb városáról, ahol pedig a rendes, békés polgári élet folyik. Egyik remeke ennek a munkának a következő hajmeresztően együgyű hír, amelyet egy angol lap közölt:

Vérbe fojtott oseh lázadás Prágában.

(Az osztrák katonák kegyetlensége a város visszahódítása után.)

A Daily Mail pétervári tudósítója táviratozza: A Nowoje Wremja kiewi tudósítója írja, hogy az ott élő csehek leveleket kapnak Csehországból rokonaiktól, amelyekben hírt adnak arról, hogy lengyel és oseh csapatok lelőtték tisztjeiket s kiöltözték: „Le Ausztriával!” „Eljén Oroszország!” Prága egy teljes napig lázongók kezében volt. A következő nap a megerősített osztrák csapatok ismét bevonultak a városba s következett a borsos megtorlás. Asszonyokat és gyermekeket lövöldöztek le s minden csehét megölték, akit osek az utcán találtak. A Moldva folyó vörös volt a csehek vértől (...ran red with Czech blood.) A város legrészesebb építészeti remekait lerombolták. Az osztrákok kifosztották az üzleteket és merénylőket követtek el az asszonyok ellen. El felháborító kegyetlenkedések (his shocking crimes) két nappal később újabb felkelést idéztek elő, amelyet ismét megtorlások követtek. Zhukowsky orosz konzult állítólag kivégezték.

Több semmi. Ha véletlenül ép most egy magyar újságíró nem tartózkodott volna Prágában, ha nem szólna ezer tanubizonyosság, akkor még azt mondaná az ember: ilyen vakmerően még sem lehet harudni. De úgy látszik, még is lehet... A nyomdapest k túrlemes!

Nem kevésbé mulatságos a Reuter ügynökség, amely „semleges országokból érkező hírek alapján közli, hogy a monarchiában a helyzet napról-napra veszedelmesebb, mert mindkét országban nagy a kenyérhiány. A kegyetlenség általános, minden nagyobb városban tüntetések vannak a háboru ellen és a tüntetések sok helyen már forradalmi jellegűek. Az utcákon barrikádokat emelnek, a nép és a rendőresapatok közt véres összeütközések folynak. A Times még azt is jelenti, hogy szemtanuk beszélték el, hogy karácsony estéjén Bécsben nagy tüntetés volt a háboru ellen és a nép kövekkel dobálta meg a kivonult rendőröket. Mindkét jelentés még ebben a komoly időben is kétségtelenül nagy derűtséget fog kelteni elsősorban Bécsben. Ilyen hazugságokkal csinálnak hangulatot ellenünk az entente sajtójában

Az orosz offenzíva megsemmisítése

(Mi történt az északi harcokban november közepé óta. — A szövetséges csapatok eredeti célja.)

Az Arad, Köny, Lublinoktól.

Asztrák-magyar hadsereg

Az asztrák-magyar hadsereg egyik első feladata a következőkben foglalja össze rendkívül érdekesen csoportosítva az északi hadszíntéren az utóbbi időben történteket:

November közepén kezdtek meg az oroszok az egész Keletporoszországi hadsárg, Stallupönen, Bydtkuhnen és Soldau elleni támadásukat visszautasítottuk. November 13-án és 14-én egy orosz hadtest Wiclawoc mellett vereséget szenvedett, két másik, segítségül siető hadtest pedig Kutnába visszavetett november 15-én döntő vereséget. 28.000 ember esett foglyul s a németek számtalan ágyú és gépfegyvert zsákmányoltak. Miatott gyengébb német erők Morgen tábornok vezetésével ezeket a keletre hátráló seregeket üldözték, az alatt a Mackensen-hadsereg zöme délre fordult s miután a Dombiél álló orosz erőket megveri, előnyomul. Jobb szárnyuk veszélyeztetése következtében az oroszok kényserülnek azt (második hadseregüket) északnyugati fronttal visszavonni a Strykow-Wola vonalra, e vonalra vonul lassan vissza az ötödik orosz hadsereg is, úgy, hogy az orosz fronton a negyedik és ötödik hadsereg közt tekintélyes ék támad.

A Neraszakaszon Lodz irányában feltartóztatathatatlannal előnyomuló németeknek sikerül már november tizenhetedikén a legfontosabb utasomponotot, Zienitzet, elfoglalni, 18-án pedig az ellenséges jobbcsárnyát Strykowitzől Lodzig velük vissza. A Lodznai kis helyen összeszorult második és ötödik orosz hadsereget a német szárny előbb keletről, majd délkeletről szorongatja, miattt gyengébb, Posenből odavont lovasság az ellenséget nyugatról és délnyugatról kerítette be. Egy pillanatig, úgy látszik, mintha a szövetségesek, akik csak az ellenséges offenzívákarták eredetileg elhárítani, most magasabb cél után törekednek s a számban túlyomó ellenséget meg akarják semmisíteni, amikor váratlanul sikerült az oroszoknak átkarolt szárnyuk számára keletről és délről megerősítést juttatni. A keletporoszországi határon álló orosz erőket s az első orosz hadsereg egy részét részint gyalogmenetelésekkel, részint vasuton szállítással Varsón keresztül Skiernievicén egyesítették a fenyegetett szárnynyal s ezek az erők nyugat felé irányuló fronttal a harcban álló német erők felé meneteltek, azzal fenyegetve őket, hogy hátulról bekerítik. A német csapatok helyzete komoly volt, Morgen tábornoknak Lovicz irányába előnyomul csapataitól segély nem volt várható, miután a tábornok több szerencsés harc után Lovicziól nyugatra túlyomó ellenségre bukkant. A németeket többszörös túlerő kerítette be, de a bátor kis német sereg nem adta fel a reményt s egy merész, a hadtörténetben egyedülálló tett meg is mentette őket: november 24-ről 25-re virradó éjjel a csapatok Brzezny irányában keresztülváltak magukat, sőt sikerült nekik az őket itt körül fogó ellenséges csapatokat foglyul is ejteni. Tizenkétezer fogoly, számtalan ágyú és gépfegyver került a kezükre, míg saját veszteségeik csakélyek voltak. Ezzel a hőstettel a helyzet lényegesen meg is változott s a körülzárt csapatoknak sikerült Lodz és Lovicz között Mackensen tábornoknak a Lodzot északról átkaroló csapataihoz csatlakozni.

A német front most Szadektől Kazimierz-en és Glownón keresztül Loviczig nyult. Ez ellen a front ellen irányult most az oroszok offenzívája. Habár rettenetes veszteségeket szenvedtek, amelyek páratlanul állanak, amelyek meg-megújították támadásaikat, amelyeket azonban a halálmegvételével küzdő német csapatok mind visszautasítottak.

December elején a németek, miután erősítéseket kaptak, habár három hét óta folytonosan harcban álló csapataink meglehetősen el voltak csigázva, az egész fronton támadásba mentek át s betörték abba a részbe, amely az

előbbiekhez az orosz front közepén támadt. Az oroszokat az a veszély fenyegette, hogy Lodzot délnyugatra lévő állásukat átkarolják s ezért kényserültek voltak Lodzot és a környékbeli állásaikat kiüríteni s Miazgón meg visszavonulni. A németek balszárnya is, amely Howon keresztül a Visztuláig ért, ezalatt szintén tekintélyes eredményeket ért el s elfoglalta a Baum szakaszt.

Ezzel egyidejűleg az asztrák-magyar csapatok a Kárpátokban is offenzívába mentek át s nagy eredményeket értek el az orosz balszárnyal szemben.

A megismételt s erős támadások december közepén megingatták az ellenséges tömeget s előbb Nyugat-Galiciában, majd Dél- és Észak-Lengyelországban keleti irányban visszavonultak az oroszok. A Dunajec mögött, a Nidánál, Rawkánál és Bzuránál azonban ismét makacs ellentállást fejtettek ki.

Az operációk eredeti célja azonban már el van érve. A hónapok óta fennhangoztatott nagystílusú orosz offenzíva, amely egész Kelet-Németországot elárasztotta volna, teljesen megsemmisült.

Zeppelinek támadása az angol partok ellen.

(Bombázták az angol király nyaraló kastélyát. — A németek légi háborúja.)

Távirati közlés.

Berlin, január 20.

Az angol partok ellen harmadszor intéztek tegnap a németek-eredményes és a szigetország sértetlenségére kényes briteket kétségtelenül ismét alapos izgalomba ejtő támadást. Az első két alkalommal tengerről történt az akció: német cirkálók jelentek meg először Folkestone és Lovestoft, a második alkalommal pedig az emlékezetes Scarborough, Whitby és Hartlepool előtt. A harmadik támadás tegnap a levegőből, a németek légjáró óriásáról történt. Zeppelinek raja jelent meg Anglia fölött és bombáik Yarmouth kikötővárosban és a közelében levő Sandringhamban pusztítottak. Sandringhamban az angol királynak pompás kastélya van, amelyet szintén eltaláltak a Zeppelin bombák.

Az Angliát újabb izgalomba hozó eseményről ezeket jelentik:

Zeppelinek titokzatos utja.

Rotterdam. A hollandi szigeteiről az Északi tenger felett három Zeppelint láttak elvonulni tegnap. A Zeppelinek rendszerül sebesen és nagy magasságban haladtak nyugati irányból északra. Egy másik Zeppelin kelet-nyugati irányban repült el. A lakosság nagy izgalommal nézte a légi óriásokat. Azt hiszik, hogy a Zeppelinek tengeri ütközetben vettek részt. (Ezt a feltevést természetesen a későbbi hírek megdöntötték. A Zeppelinek az angol partok bombázásáról tértek vissza.)

Bombavetés Yarmouthra, Sandringhamra.

Rotterdam. Londoni távirati jelentés hírl adja, hogy január 19-én késő délután Yarmouth felett Zeppelinek jelentek meg. A két hajóból álló légi flotta egyik Zeppelint Yarmouth fölött keringett és több dombát dobott le, amelyek számos embert megöltek és a kikötőben sok kárt okoztak. A másik Zeppelin megállás nélkül elszállt a város felett.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség jelentése megerősíti a Yarmouth bombázásáról szóló híreket. Yarmouthot egy Zeppelin bombázta. A bombák három embert megöltek. Töméentelen ház rombadólt. A másik Zeppelin a sandringhami királyi kastélyt, a harmadik magát Sandringhamot bombázta. Sandringhamban is sok halott van és nagy kár. A királyi nyaraló kastély egyes részein megrongálódott.

(Yarmouth, a melyet a Zeppelinek végigpusztítottak, az Északi tenger egyik fontos kikötővárosa. Norfolk grófságban van és közelében tettek első látogatásukat a német cirkálók. A hatvanezer lakosú város lakói közt heringhalászok vannak sokan. Nagy hajógyár, forgalmas kereskedelmi kikötő, nagyszerű és

kedvelt tengeri fürdő teszi fontossá Yarmouthot. Yarmouth mint hadi kikötő is fontos: már a napoleoni háborúban is forgalmas katonai szállítóhely volt.

Sandringham kisebb városka az északi tengerparton, Yarmouthtól délre. Néhány ezer lakója, eléggé látogatott fürdője van. Legnagyobb nevezetessége a híres és régi sandringhami királyi kastély, amely az angol királyi családnak a windsori után legpompásabb és legdusabban berendezett kastélya. A király és családja minden nyáron több hetet szokott tölteni Sandringhamban.)

Hivatalos jelentés a támadásról.

Berlin, (Hivatalos.) Január 19. huszra virradó éjjel haditengerészeti léghajók támadást intéztek angol keleti partvidék néhány megerősített helye ellen. Ez alkalommal ködös, esős időjárás mellett több ízben eredménnyel bombákat dobtak le. Léghajók ellen tüzelést intéztek, de azok sértetlenül tértek vissza. Behnke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Páris felett is Zeppelin járt.

Genéből jelentik: Szombaton délnél Páris fölött felderítő Zeppelin jelent meg és nagy ijedelmet okozott. Lemale au Le Bainra két német repülőgép bombákat vetett. Ot ember meghalt. A német gépek eltűntek a felszáló üldözők elől.

Nancy pusztulása légi bombától.

Genf. Német repülők állandóan bombázzák Nancyt. Egy városrész teljesen bepusztult a légi bombáktól, amelyek patása borzalmas.

Fischer ezredes — vezérőrnagy. Bécsből jelentik: A király Fischer ezredest, Csernovic hűsi védelmezőjét, soronkívül kinevezte vezérőrnaggyá.

Koronás és fél koronás váltópénz. Budapestről jelentik: A kormány, hogy elegendő váltópénz hiányán segítsen, a kilencvenkettes törvényben kapott felhatalmazás alapján huszmillió korona értékben egykoronást veret. A Neues Wiener Tageblatt értesülése szerint a két kormány 50 filléres váltópénz, azaz fél korona veretését teszi megfontolás tárgyává. Ilyen váltópénz veretését már az 1892. évi törvény, provideálta. Jelenleg ezüst félkoronásról van szó, a mely a kis érmekben mutatkozó szükséglet kielégítésére van szánva. Döntés még nem történt.

Új csata készül az oroszok ellen.

(Pusztulnak az orosz ágyúk. — A szövetségesek Kielcében. — Przemysl ostroma.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Budapest—Bécs, jan. 20.

Basel, január 20. A Nationalzeitung közli, hogy a Novoje Wremja katonai szakértője ezeket írja:

— A német front mögött folyó csapateltolásokról megtudottakból arra lehet következtetni, hogy az ellenség visszavonulásáról szó sincs. Ellenkezőleg, sokkal inkább arra számíthatunk, hogy az egész vonalon új csatát kezdenek, még pedig egészen váratlan pillanatban.

Nem lehet kiverni a németeket orosz földről.

Kopenhága. A Ruskoje Slowo írja: Legyen elkészülve mindenki, hogy hónapok véres küzdelmeibe kerül, amíg szövetséges ellenségeinket Oroszországból kikergetik csapataink. Az ellenség túlerősen megvetette lábát orosz földön.

Romlanak az orosz ágyúk.

Budapest. A kárpáti helyzetről illetékes katonai forrásból ezeket jelentik: A duklai szorosnál kéthete nyugalom van. Az ellenség két kilométerre áll a határunktól. A hadműveletek szünetelnek és csapataink pihennek a falvakban. Január tizedikéig esett, azóta havazott és fagyott. Katonáink egészségesek. Az utóbbi harcokban az orosz tüzérség rosszabbodását tapasztaltuk: a municióval takarékoskodnak, acélágyúk kiadták már azt a kétezer lövést, amelyre képesek és így most már romlanak, míg a mi ágyúink acélbronzból lévén, kifogástalanul bírják a megérőltető lövésmennyiséget is.

Kielcét elfoglalták csapataink.

ROTTERDAM. A Daily Telegraph tudósítója Pétervárról jelenti: A harctérről most visszatért orosz főhadnagy elmondta, hogy az oroszok északra egyre jobban tért nyerne. A délről előtörő osztrák-magyar és német csapatok, amelyek a Czenstochau-Wloszczowa-Kielce vonalon mozognak, elérték Kielcét. Az oroszoknak különben nem volt szándékuk védekezni ezt a helyet, mert értéktelen a hadműveletek szempontjából. A hivatalos iratokat már néhány nap előtt elszállították a városból. Az orosz hadvezetőség azon véleményen van, hogy a déli irányból támadó német és osztrák-magyar csapatokkal szemben előnyösebb lesz az oroszok helyzete, ha seregeiket Radomnál vonják össze és ott kitartanak. Az oroszok mestersen ertik a delenzivát és így a németeknek Kielceig előretörése csak azt jelenti, hogy az orosz offenzíva keselmelet szenved ezen a helyen.

Általános orosz visszavonulás készül?

Páris. Kinos feltűnést kelt itt a New-York Heraldnak Pétervárról kelteztett távirata, amely burkolt szavakkal az oroszoknak az egész fronton történő visszavonulását jelenti be. A távirat így hangzik:

— A rossz időjárás megakasztotta az oroszokat a további előrenyomulásban. Pinczow és Gorlice között jelentéktelen csatározások voltak. Előreláthatólag könnyebb visszavonulási mozdulatok vannak tervbe véve, ha Przemysl rövid néhány nap alatt el nem esik. A Kárpátokban teljesen megakadt az előrenyomulás és az oroszok megerősített állásokba vonultak vissza. A szakadatlan esőzés gátolja az oroszok ágyútűzét és a tüzérség most várakozó állást foglal el. A felső Dunajec völgyét — mint ismeretes — az oroszok kiürítették, azonban az uezsiki szoros magaslatait és az Ung megyében elfoglalt pontokat továbbra is megszállva tartják. A most elfoglalt orosz állások minden ellenséges támadással dacolnak. Az ellenséggel való érintkezés megszakítása különösebb nehézségek nélkül történt, miután az országutak állapota az ellenség támadó mozdulatait meggátolja. Az oroszok helyzete egyáltalán nem kedvezőtlen, miután most közelebb jutottak ételmezési központjukhoz.

Megkezdődik az általános ostrom Przemyslnél?

Kopenhága. A Novoje Wremja közli, hogy katonai körből nyert információja szerint az általános ostrom Przemysl ellen a napokban megkezdődik.

(A közlésnek az alábbi nem orosz eredetű hírek alaposan ellene mondanak.)

Szófia. A Kambana írja: Przemyslt az oroszok három felől támadják. Nyugaton, csak körülfárás van, ostrom nincs. A védősereg híres magyar katonákból áll és az oroszoknak sok új csapat kellene, hogy a várral végezni tudjanak.

Gené, január 20. A Temps a katonai helyzetről írott cikkében foglalkozik Przemysl sorsával is azt mondja, hogy „ez az ostrom sokkal tovább tart, semmint előrelátható volt: úgy látszik, az oroszok nem rendelkeznek olyan ostromló fegyverekkel, amelyek modern várak elpusztítására szükségesek és nincs olyan eszközük, mint a minóket a németek használták, mikor Lüttich, Namur, Antwerpen, Mauberge stb. ellen vonultak. Francia részről ez az első megállapítása annak, hogy az oroszok immár a két hónap óta tartó második przemysli ostrom alkalmával sem érték el eredményeket és a néhány soiban lehetetlen föl nem ismerni, hogy a franciák ezzel az eredménnyel egyáltalán nincsenek megelégedve.

Véres harc Bolimownál.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: A Novoje Wremja szerint Bolimownál borzasztó véres ütközet volt. A németek egymásután tízenháromszor támadtak szuronyral az orosz állások ellen, amelyeket makacsul védelmeztek.

1785 millió rubel az orosz hadikiadás.

Szófia. Oroszország hadikiadása november végéig eszerint száznyolcvanöt millió rubel volt. A török háború óta még megrágrította az orosz háborús költségeket.

Sárba merült a galiciai osztag.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Orosz-Lengyelországban és Galiciában az oroszokon kívül a sárral harcolnak csapataink. Aki nem látta ezt a sárt, fogalmat sem alkothat róla, hogy mi az, orosz-lengyelországi és galiciai sár. Minden feneketlen, hig mocsárrá válik a betek óta tartó esőzés után és ebben a mocsárban tengelyen felül sülyed a szekér, térdén felül az ember. A sárréteg alatt sem egyenletes a talaj: méteres lyukak, gödrök, feneketlen kátyúk vannak a sárlepedő alatt. Ilyen utakon kell a csapatoknak előremenni. A csapatok megbírnák ezt is, de tízezernyi trénszekeret, nehéz rakományt, municiószekereket, nehéz ágyúkat emberfőitű feladat előbbre vinni. A csapatok, melyek két és fél hónapja kis megszakítással állandó harcokban állanak, szívesen fogadták a pihenőt, melyet a sártenger diktált. Az utakról, töltésekről úgy folyik a hig sár, mint a lava a tűzanyóból. A síkságok lényes, hamuszürke tenger képét mutatják, melynek felszínén az sem látszik, hol volt ut, hol van szilárdabb tereke a sárnak. Most erősödni kezdenek az éjszakai fagyok, lassan megindul a havazás, akkor átalakulhatnak a trénszekerek és municiószekerek kocsi szánokká. A hatonak várják a telet, a hajat, hogy már előremehessenek a hidegben; mert csak a sár és az eső szomorú és lehangoló.

Ötvenöt bomba Varsóban.

Berlin, jan. 20. A Ruskoje Szlovo ideérkezett száma jelenti, hogy a háború eddigi folyamán összesen 55 bombát dobáltak Varsóba, és pedig szeptember 27-én 3-at, októberben 34-et, novemberben 7-et, decemberben 11-et.

Krakó parancsnoka a vár védelméről.

Budapest. Egy magyar haditudósító beszélt Kuk altábornagy, krakói várparancsnokkal, akit a város sikeres védelméért nemrég tüntetett ki a király. Az altábornagy elmondta, hogy amikor az oroszok tőle délre akarták frontunkat áttörni, Krakó az első harcokbanba jutott és összekötő kapcsa volt déli és északi hadseregünknek. A krakói sereg két hét alatt három kirombanást intézett és reátmászó csapatainkat ellátta élelemmel, kocsiszereivel, tüzérséggel.

Orosz követelés Romániától.

Bukarest. A szucsavai orosz parancsnok a bordujeni-i román-bukovinai határállomás állomástönököt felszólította az otlevő osztrák mozdonyok átadására. Az állomástönök a követelést erélyesen visszautasította.

Börtön — az ukrainai nyelvért.

Szófia. Egy Kiewi lapszerkesztőt hat havi börtönre ítélték, mert Anyanyelv címen cikket írt az ukrainai nyelvről.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

Visszaélések

a katonai szállításoknál.

(Nagyszabású bűnügy Szegeden. — Országos hatóság alá helyezett kereskedők.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, január 20.

Napok óta beszélnek már Aradon is arról a szenzációs bűnügyről, amely Szegeden patant ki, ahol katonai szállítások körül nagyarányú visszaélések bizonyultak előkelő kereskedőkre és két hivatalos személyre. A visszaélésekről a katonai hatóság a következő hivatalos jelentés közlését engedélyezte:

— Szegeden a katonai szállítások körül túlmerült, illetve jórészen beigazolt visszaélések tárgyában a budapesti m. kir. államrendőrség minisztertanácsai határozattal megbízott kirendeltsége és a szegedi honvédkerület parancsnokságának ügyésze nyomozást folytat, amelynek közelebbi részletei azonban a nyomozás teljes eredménye érdekében, illetve közérdekből még nem közölhetők.

Több letartóztatott gyanúsított érdekében az előzetes letartóztatás miatt a szegedi kir. ügyészség határozata ellen a védők előterjesztést jelentettek be a kir. büntető törvényszékhez. A törvényszék nem döntött ebben a kérdésben, hanem akként határozott, hogy a polgári büntető bíróságot a polgári egyénekre nézve is illetéktelennek jelentette ki a honvédbíróság tárgyi illetékességét állapította meg. A törvényszék végzése ellen fölfolyamodással éltek a védők a kir. ítélőtáblához. Hír szerint a szegedi ítélőtábla büntető tanácsa kedden délelőtt döntött az ügyben, még pedig úgy, hogy a törvényszék határozatát megsemmisítette és a nyomozás folytatását elrendelte, mert az eddigi nyomozati adatok alapján a bírói illetékesség kérdésében még nem lehet határozni.

A nyomozást a budapesti államrendőrség két fogalmazója és több detektívje a legnagyobb titokban folytatta és a mikor az egyik hivatalos személy, M. V. a terhelő bizonyítékok súlya alatt töredelmes vallomást tett, akkor megindították az eljárást a bűnügyben szereplő kereskedők, Kárász József, Beregi Béla, Schwartz Henrik, Gruber Zsigmond, Gerő Armin, Kuncze, Gruner Mór és Herzl Lajos ellen. M. V. egy társával, Sz. I.-vel együtt — a mint ezt ő maga bevallotta — a szállítások előtt sorra járta a kereskedőket és ajánlattevésre szólította fel őket, perazé tetemes provízió ellenében. A visszaéléseket a kereskedők különböző módon követték el. A fuvarleveleknél megkárosították a magyar királyi államvasutakat, díjtalanul szállítván áruikat hatósági fuvarleveleken, a melyekhez egy vasúti főtisztviselő könnyelműsége következtében jutottak. De különösen nagy visszaélések történtek a szállított áruk körül. A kereskedők legtöbbször állvány, selejtes portékát szállítottak, igen gyakran jóval kevesebbet, a megrendeltnél és M. V. és Sz. I., a kiknek az árukat át kellett venni, természetesen beleegyeztek az ilyen szállításokba, mintbogy elnézésüket tiszteletkoronát jóval meghaladó összeggel fizették meg a szállítók. M. V., aki a számlabeszégek kiutalványozásával is meg volt bízva, sokszor teljesen fiktív számlákat utalványoztatott ki és az Osztrák-Magyar Bank tiz millió koronánál többet fizetett ki két hónap alatt az ő utalványozására.

A sok pénz, a fényes kereszt elszedítette M. V. t és Sz. I.-t, akik mindketten szegény

emberek voltak azelőtt. Ezértelen pazarlásba kezdtek, ami természetesen nem maradhatott sokáig titokban. Megindították a nyomozást és egymásután kerültek napvilágra a terhelő adatok, míg M. V. beismerő vallomása lerántotta a leplet az összes kereskedőkről, akik magukról megelégedve jogtalan uton akartak meggazdagodni.

Vér folyik

a lövészárkokban.

(Rohamra megyünk! — Egy francia újságíró-katona emléke.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 20.

Charles Tardieu, a Figaro munkatársa részt vett egy rohamban, amelyet a franciák intéztek egy német lövészárkok ellen. Tardieu az alábbi izgatón érdekes cikket írta az ütközetről és a németek hősiességéről:

— Szegényes szavakkal sohasem fogja senki visszaadni azt a csodálatos mozgalmasságot, szenvedélyt, zűrzaváros lármát, lelki feszültséget, fájdalmat, kétségbeesést és érzéshullámszt, amit a csata jelent. Egyedül a zene adhatja vissza megközelítőleg az események eme színterét, de mit sem mondhat rettenetes realitásáról, a figyelembe sem vett hősi tettekről, a lelki nagyság ezáltal pazarlásáról, az emberek megittasodott lelkéről. Dacára annak, hogy átéltem a roham felejthetetlen perceit, nem tudom az olvasó elé idézni a vér szagát, az ágyúk bömbölésének, a fegyverek ropogásának, géppuskák zajának együttes koncertjét és csak néhány szót szólhatok a nyakas kizülséről...

Parancsnokunk odalépett elénk és merev tekintettel, kezét egyenesen kinyújtva, odamutatott az ellenség felé:

— Azt a lövészárkot el kell foglalnunk...

Egy szóval sem mondott többet, de arca oly elszánt és emberi kifejezés nélkül való volt, hogy megértettük, hogy itt nincs választás, csak a győzelem kimerőszakolása és a halál között. E szavak, amelyeket annyiszor mondtunk heroikus pózzal, most rideg és rettenetes valóra váltak. Ha békében mondta volna felénk valaki a megrázó szavakat: győzelem vagy halál, szívünk talán összetört volna az ítélet alatt. És mégis, itt minden egyszerűbb. Az arckok, amelyek mosolygásra születtek és még tíz perccel ezelőtt is elhúzódtak egy vasos anekdota után, a halálra készülnek. Oh, itt sokkal, de sokkal egyszerűbb minden: a fantázia nem szárnyal velünk, mint békeidőben, hiszen lehet, hogy életben maradunk.

A legények nem néznek egymás szemébe, de szinte duhajul beszélgetnek:

— Pajtás, ezt most meg kell csinálni — rángatja a bajuszát idegesen káplárunk — ha szerencsém lesz, meguszom, ha nem, tant pis...

— Tudod öregem, sok marhaságot csináltam az életben, ez sem lesz utolsó dolgom...

...Lovas ordonánctiszt érkezett lélekszakadva. Papirlapot tart az őrnagyunk elé, aki kimeredt szerekkel olvassa a parancsot. Néhány pillanat mulik el és közben már ropognak a fegyverek: a németeknek nagyszerű szeme van. Eszrevettük, hogy készül valami és így le kell mondani arról, hogy meglephessük őket... Sebesültszállítók cammognak el mellettünk és két véres bajtársunkat elhurcolják. Az őrnagy kezébe veszi revolverét és hozzánk fordul:

— Nem kell löni! Csak előre... Mikor álljt vezényelek, mindenki hasravágódik. Gyerekek! Föl a szuronyt! En avant!

Harminc lépésnyire néhány pillanat alatt előiramodunk... És ekkor eldördül az első sor-tűz ellentünk. Mellünkben és gyomrunkban borzalmas szorultságot érzünk, szívünk vadul kalapál és a mellettem rohanó bajtárs fogai hangosan összeverődnek. A golyók egyelőre a fejünk fölött repülnek hangos füttyüléssel. Még mindannyian élünk, akik elindultunk. Most hasravágódunk valamennyien. Körülnézek. Csupa szakállas, idősebb arc. Amott egy deresfejű bajtárs. Fejét lehajtja a sáros fűre és arcán a halál merevsége dermedezik...

A bozótot, ahol meghuzódtunk, gépfegyverek tarolják. A golyók úgy hullanak, mint a záporos és úgy kopognak, mint a jégeső. Soraink kezdenek ritkulni, de új arcokat látok a résekre tolni. Arcukat ismét a deresfejű füvekhez szoritjuk. Nem tudom mit gondolnak társaim; nekem az jár az eszemben vajjon bele tudom-e dönti a szuronyomat egy idegen ember beleibe? Valami rettenetes lehet a fölspékelt ember arca. És eközben, amíg így elmélkedem, fejét szeliden lehajtja, szemét bánatosan behunyja mellettem néhány vértanu barátom.

— Előre emberek! — kiáltja az őrnagy, aki sapka nélkül, felborzolt hajjal áll előttünk.

A sorok ismét ritkulnak, a sebesültek és halottak liszteszákókként zuhannak le. Már egészen idegen arckok vesznek körül, de az ólomzaporban, a vasszilánkok kegyetlen jégesőjében újabb és újabb csapatokat indítanak utánunk. A rekedthangu trombita szünetlenül recsegi: En avant! Előre! Az üveges szemek kidüllednek körülöttem, számban összefut a nyál és irtózatosan erős bennem a vágy, hogy gyilkolhassak és szuronyom puhán belészaladjon egy idegen férfi testébe. Most új borzalmak következnek: tarkasvermek, szöges drótok, gödrök, karók, keresztbe döntött fatörzsek. Oh, mily borzalmasak a karóba bukott bajtársak, a drótkerítésen fönnaadt emberek és azok, akiknek testével a farkasvermek telnek meg. Mindez azonban semmi. Egy jéghideg kéz, a hátunk mögött egyre hajtja előre az újabb csapatokat...

A lövészárkok mindössze száz méter széles és két szélén szakadatlanul működnek a gépfegyverek.

— A golyószórókra — ordítja az őrnagy, akinak a füte helyén véres csatát lóg.

Összesen harminc német vár bennünket halálra szántan, irtózatos arckifejezéssel. Közben elhallgatnak a golyószórók és megkezdődik a borzaimak borzalma, a kézi tusa. Ember ember ellen harcol és a piszkos bajonettek átjárják a férfiak keblét, a puskatusok megsattannak a koponyákon. Ziháló tüdővel, izzadva és halálos verejtéktől ellepve állanak egymással szemben és átkozódás, jajkiáltás, köpködés, állati bödülés vegyül össze a levegőben. Két bajvivő örökre összeakaszkodva hever egymás mellett átvágott nyakkal. A németek csodálatosan harcolnak: a maroknyi csapat nemcsak hogy védekezik, de belegázol a sorainkba és nem bírnak ezekkel az elszabadult oroszlanokkal. Némán küzdenek és az egyik tisztjük nekiment egy bajtársunknak, aki a drótvérvénybe akadt. Sokáig birkúznak, míg végre egymást átölelve vérük is egybefolyik. A német tiszt még fölemeli a tekintetét:

— Hoch Deutschland! — ordítja és száján kibugyborékol a vér.

A levegőt betölti a mészárlás vad illata. És a francia katonák meghajtják a zászlót harminc német diosósége előtt...

A soissons-i diadal — igazi eredmény.

(A reimsi vasútvonal elpusztítása. — Tovább üldözik Maunoury seregeit. — Francia elkeseredés Anglia ellen.)

Tátrati tudósítás.

Berlin, január 20.

A Svenska Dagbladet katonai munkatársa írja: Hosszu idő óta először hallunk a nyugati fronton történt „végleges” előnyomulásról. A német vezérkar legújabb jelentései oly hangnomban vannak megszerkesztve, mely egy kicsit Stein jellemző riportjaira emlékeztet, a háboru legelejéről. A németek sikerei végre igazi eredményt jeleznek, amilyent mostanában keveset hallunk a háboru nyugati frontjáról. Azok a heves harcok, melyek az utolsó napokban az Aisne északi partján elterülő magaslatokon dühöngtek, északkeletre és északra Soissons-tól, a franciák végleges vereségét eredményezték. A németek hadizsákmánya jelentékeny, ha meggondoljuk, hogy a frontnak ily ezükre határolt részén szerezték.

A francia kommuniké elismeri a német győzelem nagy részét. Azt jelenti, hogy a franciák terepfeladásra kényszerültek északra Soissons-tól, a fensik keleti lejtőin. A nyugati lejtőket azonban „védelmezik”, ez persze csak azt jelenti, hogy a francia kommuniké kiadása idején ezek a lejtők még francia kézen voltak.

A német jelentés határozott hangja kétséget nem tűr az irányban, hogy a siker egyszer tényleg a németek részén van. Hogy a stratégiai tekintetben ezeknek a harcoknak mi a jelentőségük, azt egyelőre nehéz megítélni. A franciák mindenesetre még mindég tartják meg-erősített állásaikat északra az Aisne partjától és a Soissons körüli harcok bizonyára folytatódni fognak.

A nyugati front többi részéről nincsenek jelentékenyebb adataink. A németek ama jelentését, hogy az ellenség támadásait a La Bassée csatorna mentén „definitive” visszaverték, azt mutatja, hogy a francia támadó erő ezen a ponton tökéletesen kimerült. A franciák azt állítják, hogy azokban a tűzharcokban, melyek a front sok helyén, Nieuportnál és Ypernél, valamint Rheims-től az Argonneokig folytak, fölényt mutattak.

Folytatják a németek a soissons-i csatát.

Berlin, január 20. A Lokalanzeiger jelenti Genfből: A németek részéről tervbe vett és végrehajtott jelentős mozdulat tegnap Maunoury tábornok csapatainak Soissons külvárosában, St. Paulban elfoglalt végső állásukban való hatásos bombázása volt. Még tegnap Joffre megnyugtató jelentést tett közzé arról, hogy a németek St. Pault nem veszélyeztető állásban a Maubeuge-Crouy közti ut keresztezésénél tartózkodnak. A generalissimus megnyugtató ellenére az történt, hogy a tegnapi német ágyutüz elpusztította a st. pauli pályaudvart, amely pedig a Rheims felé vivő fontos vasúti összeköttetés végpontja volt. Ezzel csaknem teljesen izolálták Soissons-t a nagyobb francia támaszpontoktól. Joffre tábornok éjjel közölt jelentése megemlékezik a bombázásról, de nem fűz hozzá megjegyzést.

Vilmos császár győzött Soissons-nál.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung kerülő uton Párisból jelenti: A franciák szerint Vilmos császár jelenléte az okozója Soissons-nál a győzelemnek. A német katonák leirhatatlan lelkesedéssel mentek az ütközetbe és császáruk előtt győzni akartak. A párisi lapok közlik Fock francia tábornok napiparancsát, amely azt mondja, hogy a németek nem bírják a francia harcveronalat áttörni. Tábornokaink egytől-egyetl hősök — írja Fock tábornok — akkor győzünk, amikor akarunk. Áttörjük a német frontot. Fock tábornok nagyhangú szózata annyira ellentétben áll a valósággal, hogy a francia sajtó nem is állja meg szó nélkül. Az egyik lap megjegyzi hozzá: „Ugy látszik, a németek Soissons-nál nem tudtak arról, hogy Fock tábornok milyen parancsot adott ki és le merték győzni a „hős tábornokokat.”

„Tűz és víz között.”

(Francia leírás a soissons-i csatáról.)

Basel. A párisi Matin „Tűz és víz között” című cikkben kimerítő képet ad a soissons-i csatáról. A francia lap előadása szerint a harc mult kedden délelőtt 11 órakor kezdődött, amidőn a francia hadoszlopok elérték Crouyt. Délben egy órakor a francia erők a Crouy-Lissy vonalon álltak. Miután a parancsnokság arról kapott jelentést, hogy a németek gyalog, autón és vasuton érkező erősítéseket kaptak, egy repülőgépet küldtek ki, hogy a levegőből bombázza a vasúti vonalat. A francia pilótát azonban a németek eredményes srappellitűzbe fogták és végül is akarata ellenére földet ért gépével a francia harcveronal mögött. A pilóta súlyosan megsérült. Délután 4 óra 10 perckor az Aisne áradása elrombolta a venizeni hidat, öt órakor a Lissy-i hid semmisült meg és ezzel az Aisne balpartjával az összeköttetés megszakadt. A harc azonban tovább is nagy hévvel folyt. A francia tábori tüzérség hosszú ideig hasztalan keresett kedvező állásokat. Estefél nagy hideg nehezítette meg a mozdulatokat. A csapatok élelmezése fönnakadt, a tüzérségnél elfogyott a munició. A sebesültek elszállítására teljes lehetetlenségé vált. Lissynél egész éjjel dolgoztak az utászok és hidászok, hogy új hadihidat építsenek. Tíz ember az Aisne-be fulladt, tíz másiknak pedig teljesen elfogyott a lába a hidverésnél. Január 13-án, szerdán reggel — „szerecsőten nap — írja a Matin — elkészült az új hid, de pár órával utóbb az áradat ismét eltepte a pontonokat és az összeköttetés megszűnt. Mindössze két század tartalékost és vagy száz gránátot tudtak az új hidon át szállítani. A sebesülteket tehát az ellenség retentő tüzének kitéve St. Paulba, Soissons külvárosába kellett szállítani. A németek ágyutüze ezalatt arra kényszerítette a franciákat, hogy az összelövődött községeket Buayt, Moncelt és St. Marguerite-t feladják.

A franciák még egy előretörést kíséreltek meg, de a németek kiűzték őket a falvak romjai közül. A vezérkar azonban még akkor is parancsot küldött, hogy az állásokat minden áron tartani kell. Az áradó Aisne időközben újabb két félíg kész hidat adott el. A folyó balpartján álló tartalékos csapatok teljesen tehetetlenek voltak. Beült a esütőkra virradó éjszaka. A franciáknak se élelmük, se municiójuk

nem volt. Végre megjött a hír, hogy Lissynél sikerült a hidverés. Gyorsan végre kellett hajtani a visszavonulást, mert ki tudja: meddig áll a hid? A Fort Condé fedezte ágyúval a visszavonuló csapatokat. Január 14-iki hajnala virradt. A németek észrevették a visszavonulást, gyorsan támadásba mentek át, de már csak a francia gyalogság egy kis részét találták az Aisne jobbpartján. A sereg nagyobb része a balpartra vonulva megmenekült.

A soissons-i győző és a megvert vezér.

Bécs. Csak a nagy német soissons-i győzelemről szóló jelentésekből tudtuk meg, hogy az egyik francia hadsereget és pedig azt, amelyik Kluck altábornagy seregével áll szemben, Maunoury tábornok vezeti. Maunoury a háboru kitörése idején már a nyugdíjalományban volt. 1912. decemberében a korhatár elérése miatt, amint a hivatalos kifejezés Franciaországban hangzik, a tartalékalományba helyezték át. A francia tábornok és Kluck altábornagy szinte egyforma idősök. Maunoury ma hatvanhat esztendő, Kluck talán másfél évvel idősebb.

Maunoury a párisi Ecole Polytechniqueon végzte katonai tanulmányait. Először a tüzérségnél szolgált. 1901-ben brigád-tábornok lett és ebben a minőségében hosszabb ideig a kamarához bocsátott katonai őrség parancsnoka volt. 1908-ban a nagy vezérkar főnökének helyettese lett, 1908-ban pedig divízió tábornok. Egy ideig egy hadtestet vezényelt, azután a párisi erődítmények tüzérségi parancsnokává nevezték ki. Két éven át, 1910-től 1912-ig, Páris katonai kormányzója és egyúttal a legfelsőbb haditanács tagja volt. — Kluck Sándor altábornagy nevéhez a mostani háboruban már egy nagy győzelem emléke fűződik. Az ő csapatai elől menekültek 1914. augusztus 26-án az angolok Maubeuge-nél eszevesztett futással. Kluck Vesztfáliából származik. 1846. május 20-án született Münsterben, a hol atyja építész volt. Katonai pályafutása 1865-ben kezdődött, tehát idestova már ötven évvel ezelőtt. Az 1870-iki hájratban Metz előtt kétszer megsebesült és már huszonnegy éves korában megkapta a vaskeresztet. Miután a gyalogságnál lassanként tábornokká lépett elő, 1906-ban mint vezénylő tábornok az ötödik, később pedig az első hadtest élére került, 1914. év elején altábornagy lett.

Angolok a franciák, franciák az angolok ellen.

Rotterdam. A Times csillija az angol közvéleményt, hogy ne nyugtalankodjék a soissons-i francia vereség és német diadal miatt, azonban arra is, készüljön Anglia arra, hogy a németeket nem lesz könnyű egyszer elfoglalt állásaikból kizavarni.

Páris. A lapok elkeserednek az angol segély gyengeségén. A Temps azt írja, hogy Kitchener hadseregei nagyon is soká váratnak magukra. A Matin fejtegetései végén így kiált fel: „Hát tudja az angol nemzet, hogy háborut viselünk Németország ellen? Azután guyonosan ideál a londoni torzó plakátokról a felszólítást: „Anglia ébredj! Minden ember kell!”

Németországot nem lehet kiéhezíteni.

Berlin: Schorlemer porosz földművelésiügyi miniszter kijelentette egy újságrónak, hogy Németországot kiéhezíteni lehetetlen. Bizonyítékul bőszeges számadatokat sorolt föl a miniszter Németország élelmi cikk mennyiségéről és termeléséről.

Pusztulnak a színes katonák.

Amsterdam, január 20. Londoni híradás szerint az angol kormány elhatározta, hogy az indiai csapatok veszteségeiről új fajstromokat fűz közé. Ez k azonban nem a londoni napilapokban, hanem csak az Indian Man The Army and Navy Gazette és a The Broad Arrow című lapokban fognak megjelenni állítólag azért, mert az angol lapokat ezek a veszteségi listák nem igen érdeklik. A valóság minden fel szerint azonban az, hogy az indiai veszteségek olyan nagyok, hogy lehetőleg el akarják őket titkolni az angol újságolvasó közönség elől.

Szociálisták a semlegeségek fenntartásán.

Berlin. A Vorwärts jelenti: Központi szociálista kongresszus elhatározta, hogy a semlegeségek fenntartására hat, az ellátás semleges maradt államokban, és élesen tiltakozik a szociálista дума tagok elleni eljárás miatt.

Az aradi román püspök Tisza István gróf akciójáról.

(Papp I. János pásztorlevele. — A román-ság jövője.)

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, január 20.

Papp I. János aradi görög keleti román püspök a román egyház karácsonya alkalmából terjedelmes pásztorlevelében fordult egyházmegyéje görög keleti román papságához. A pásztorlevelét, amely nagy időkben került ki a püspök kezéből, a nagy időkhez méltó hangon szól a román nép lekipásztoraikhoz és megemlékezik mindezekről az eseményekről, amelyek mellett az egyház sem haladhat el szó nélkül.

Először, hogy a magyarországi románság körében milyen hatása volt annak a levélváltásnak, amely Tisza István gróf miniszterelnök és Melianu János nagyszombati metropolita között folyt le és amely új mederbe: a bizalommal telt és reménnyel teljes várakozás medrébe terelte azokat az óhajlásokat, amelyek a hazai románság lelkében élnek és teljesítésre várnak. Az aradi román püspök karácsonyi pásztorlevele figyelemre méltóan és a nagy ügy jelentőségéhez illő részletességgel emlékezik meg Tisza István gróf akciójáról.

A pásztorlevelének ebben a szakaszában Papp I. János püspök a miniszterelnöknek a nagyszombati érsekmétropolitához intézett sorából részleteket is közöl és az ország első férfi-újának komoly szavait megszívlelésre ajánlja az aradi román egyházmegye papságának. A románság számára az ünnep alkalmából szívesebben és igazabban szavakat nem küldhetett az egyházmegye főpásztora, mint ezeket, amelyek emlékeztetik a magyarországi románokat arra, hogy mint az országnak minden nemzetiségű és vallású fia, a románok is bizalommal láthatják sorsukat, jövőjüket Tisza István gróf kezében.

A karácsonyi pásztorlevelének ez a része a következőket mondja:

— Ha keresztényi vigaszt akarunk keresni és találni, nem kell szem elől tévesztünk, hogy bár mennyire érezhetők áldozataink és nagyok aggodalmaink, még is nagyobb azon becsülés, melyet fajunk fiai, úgy a fegyverbe hívási parancs felhívás követése, mint a harcmezőn tanúsított vitézsége által is, maguknak kivívtak.

Hogy valóban ősünk erőnyeire érdemessé váltak és hogy mennyire nagy ezen megbecsülés, legényesebben O Kegyelemessége Tisza István gróf miniszterelnök úr bizonyítja. Melianu János metropolita úr O Nagyméltóságához intézett levelében, amelyben a mi a hazai románságnak a monarchia és a magyar állam létérdekeivel való azonosításról és szolidaritásáról megemlékezőn a többek között írja:

„Román honfitársaink vére a miénkével együtt festi pirosra a harcmezőt. Román testvéreink vitézsége is megnyitja nekünk hadseregünk lényeges fegyvertényeit. Itthon pedig kétértelműségben él az magyar és román a háborús idők megpróbáltatásait.”

„Hátterbe szorul minden élettét, elnémul minden surolódás. Egyek vagyunk a hazaszeretettel és a honfiai áldozatkészség szent érzelmeiben.”

„Most a válság, a veszély pillanataiban hű testvéreink mutatja magát a románság. Látni tudja, viszonzozza ezt a magyar nemzet és e nyitvánvaló ténynek a románság anyagi, kulturális érdekei és minden irányú érvényesülése terén meg lesznek áldásos gyümölcsei.”

Ezen tény-leszűrészek, melyek oly férfianak jog- és igazságérzetéből fakadtak, kinek az államban elfoglalt állásánál fogva, hű in-

terességekkel is, nekünk nemcsak feltehető becsések, hanem vigasztaló szolgálnak és éppen ezért valódi értékük szerint becsülnék meg, mint a mai idők legértékesebb és legkiválóbb virágait, mint a virágok királynéit, melyet a miniszterelnök úr O Kegyelemessége saját kezével és a saját kezdeményezéséből tűzött azon új koszorúra, melyet fajunk fiai, ősünk legkiválóbb erőnyeiből, szeretettel hazájuk és a magas Trón iránti, bármely áldozatra minden pillanatban kész és készködő tiszta erőseink növényéből fontak maguknak.

Feltehető becsések és nagy vigasztaló szolgálnak nekünk ezen megállapítások, mert mint a vihar megfeszítje a légtér és miként a tűzben tisztul az arany és a megpróbáltatások elvasztójában az emberek (Sirah 2. 5.) ép úgy naptonyra jutott most is a magas Trón iránti hűségünk és változatlan ragaszkodásunk a hazához, amelyben születünk, évszázadok óta élünk és ezentúl is úgy jöbünk, mint roszban honfitársainkkal együtt émi akarunk, — és ezen nézet tisztázás, mely életünk könyvében egy kiváló lapot fog képezni, el fogja oszlatni azon ködöt, mellyel némelyek, fajunk ezen ősi erényét nem egyszer elhomályosítani iparkodtak.

De annál becsesebb előttünk felelő tény-megállapítások, mert bennük jogos kívánságaink teljesítésének előhírnökeit látjuk, hogy t. i. a hön óhajtott béke idejében is ép oly testvéreinknek tekintetessünk, mint a hogy most ezen nehéz időkben azoknak tekintenek.

Valóságban nem csak becsések, hanem nagy vigasztalásunkra is szolgálnak ezen megállapítások és ígéretek, mert bennük látjuk a régán óhajtott időknek közeledését, amikor velünk szemben is alkalmaztatni fognak a mai napon olvasott Apostolnak szavai („azért többé nem vagy szolga, hanem fiu, hogyha fiu, tehát Istennek örököse is vagy a Krisztus által...”) és amikor úgy nekünk mint fajunknak mondatni fog: „Mától fogva nemcsak polgárai, hanem valóságban édes fiai is vagytok a magyar államnak, ha már fiai vagytok, úgy nem csak létjogosultságotok, hanem az állam segédelmével és törvényeinek védelme alatt az anyanyelveteknek való fejlődéshez és érvényesüléshez is jogotok van.”

H I R E K. LEGÚJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Konstantinápoly: A Tanin szerint a nichi olasz követ Szerbiának durazzói terveivel kapcsolatban közölte a szerb kormánnyal, hogy Olaszország nem tűri, hogy Szerbia az Adriánál kikötőt és területet foglaljon el.

Szofia: A Politika hiteles forrásból jelenti: Az angol kormány Romában jegyzékben közölte, hogy az entente megbízásából angol katonákat szállítanak partra Durazzóban, míhelyt Olaszország Valonán kívül más albán várost is megszáll.

Bukarest: Szucsava körül az egész román határt román nemzeti zászlókkal rakták tele, hogy oroszoknak román területre való esetleges véletlen átlépését megakadályozzák. A román határ minden pontja szembevetően felismerhető most.

Berlin. Az a hír, mintha Falkenhay német vezérkari főnök fia elcsúszt volna a harcmezőn, nem felel meg a valóságnak.

Rotterdam. Az angolok kimélet nélkül pusztítják a szövetséges belgák országát (stendében most hatezer ember lakik a negyvenöt ezerből és ez a lakosság is délben a pincékbe menekült az angol hadihajók rendszeres bombázása elől.

Madrid. A spanyol lapok mind hangosabban követelik, hogy Gibraltárnak és Tangernek most ismét spanyol kézre kell jutnia.

Nem lehetetlen, hogy az európai konfliktusban Spanyolország rövidesen hallatja szavát.

Genf. Madridból jelentik: Ramon Gaitan Do Ayala diplomata külön megbízásban Berlinbe utazott.

Amsterdam. Terseluuban három repülőgép szállt fel és nyugati irányban a tenger felé ki-repült.

Hága. Londonból jelentik: A Times szerint a Coronelnél elsüllyedt Good Hope angol nagy cirkáló saikratáviródsza levélben megírta, hogy a conneli csatában a Canopus angol páncéloson csak öt ember maradt életben. Erről eddig az angol admirális semmit se jelentett.

BÉCS. Burián báró külügyminiszter pénteken a birodalmi kancellár és Jagov külügyi államtitkár látogatására Berlinbe utazik. Burián Berlinben csak néhány órát tölt és folytatja utját a nyugati harcmezőn levő német főhadiszállásra. Kedden újra Berlinbe tér vissza néhány napra és ekkor tanácskozást folytat a német államférfiakkal.

Belfort. A walesi herceg pénteken inkognitóban odaérkezett. Megtekintette a katonai intézeteket, majd a felsőelzási hadszíntérre ment.

Zürich. Az ifju perzsa komité elhatározta a szent háborút az oroszok ellen.

Rotterdam. Az angol családokhoz intézett felzótításra háromszázezer angol fiatalember jelentkezett a hadseregben szolgálatra.

Zürich. Japán a háboru kitorése óta negyvenegy német hajót lefoglalt és Nagasai kikötőben őriz.

— A hadsegélyző intézmények új fővédnöke. A hivatalos lap mai legutóbbi száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

— Az egész monarchiára — a Vöröskereszt kivételével — kiterjedő hadsegélyző intézménynek unokatestvérem Jenő főherceg úr által vállalt fővédnökségét unokatestvéremre, Károly István főherceg urra ruházom át. Kelt Bécsben, 1915. évi január hó 2-án. Ferenc József s. k. Tisza István gróf s. k.

— Vilmos császár a versaillesi évfordulóról. Karlsruhéból jelentik: Vilmos császár Lujza badeni nagyhercegnéhez a következő táviratot intézte: „Köszönet üdvözlétedért a versaillesi nagy történelmi esemény évfordulóján. Akkor a német fejedelmek világtörténelmi gyűlekezete hódolt az első német császárnak, kinek hatalmát most az én feladatomban megvédelmezni az ellenségek egész világa ellen. Egy-séges haza élén, összetartó német nemzet áldozatkész lelkesedésének szárnyain est a hazaias feladatot is győzedelmesen fogom megoldani. Ezt adja Isten. Vilmos.”

— Jenő főherceg szemléje csapatainál. Eszékről jelentik: Egy katonai személyiség, aki a déli harctérről ide érkezett, elmondta, hogy csapataink hangulata rendkívül kedvező és a katonák elszántsága, valamint harci készsége Szerbia és Montenegró ellen még sokkal nagyobb, mint az elmúlt hónapokban. A csapatok, amelyek gyülekező helyeiken pompás kiállításokat és leírásokat nyertek, harora készen állanak az ellenséggel szemben és lázasan várják az operációk kezdetét. Oriási lelkesedéssel fogadták katonáink Jenő főherceget, az új főparancsnoknak a megjelenését, aki különben is népszerű egyénisége és a csapatoknál tett látogatásai alkalmával mindenütt legnagyobb szeretettel és odaadásra talált. A főherceg, mióta a déli harctérről utazott, egyebet sem tett, mint folkeresést összes csapattesteinket, ahol mindenütt ünneplésben volt része. A főparancsnok igyekezett a legtöbb helyen közvetlen kapcsolatba jutni a legénységgel és a vitézei érmek tulajdonosaival szíves beszélgetésbe elegyedett. Általánosan ünneplétké katonák a főherceget, amiközön egyik-másik helyen rövid beszédet intézett hozzájuk.

— A király veje a várbeli kórházban. Ferenc Szalvator királyi herceg tegnapi aradi tartózkodásának következő újabb részleteit tudtuk meg: A királyi herceg délután negyed négy órakor látogatta meg a várbeli csapatkórházat, Arad egyetlen katonai kórházat. A főherceget Barra Gyula dr. fogadta, aki a háboru kitörése óta vezeti a kórházat. A főherceg először az infáns érdeklődött, hogy milyen régi az épület, s amikor Barra dr. felvilágosította, hogy még Mária Terézia idejében épült, csodálkozását fejezte ki, hogy a régi épületet ilyen szép rendben lehet tartani. Ezután meglátogatta a betegszobákat s mindenütt a legnagyobb megelégedéssel fejezte ki. Horváth János elbeszélgetett Horváth János közkeletű akinek jobb kezét amputálták és egy apótvárral, aki egy tifuszbeteg önfeláldozó ápolása közben inficiálódott. A vezető orvosnál érdeklődött a főherceg, hogy a kórház minden szükséges kelléke meg van-e, mire Barra dr. azt válaszolta, hogy habár a rendelkezésre álló eszközök a Vörös Kereszt kórházaihoz viszonyítva csekélyek, de azért megfelelő munkával így is lehet eredményt elérni. Végül a főherceg meglátogatta egy elhúzófényű fekvő tifuszos tüzérkapitányt s hosszabb ideig barátságosan elbeszélgetett vele. Végül megelégedéssel fejezte ki, hogy a legénység oly kitűnő ápolásban és ellátásban részesül s kezet szorítva Barra dr-tal távozott.

— A román közönség megadóztatása. Bukarestből jelentik: Tegnapielőtt életbe lépett az a törvény, amelyet a román törvényhozás a rendkívüli kiadások fedezésére szavazott meg. Mivel a megszavazott hitel kevés volna, a törvény minden levélre, amely román postára érkezik, öt és tíz banis segélybélyeg ragasztását írja elő a rendes postai díjszabáson felül. Minden egy frankon felüli vásárlás alkalmával a boltban vagy más nyilvános helyiségben, tiz banit kell fizetnie a vásárlóknak. Elkészült az a törvényjavaslat is, amely szerint a kormány kijelölheti minden idegennek a tartózkodási helyét és arra kényszerítheti, hogy azt a helyet el ne hagyhassa.

— „A várkórház legkedvesebb betege” címmel az Aradi Közlöny január 19-iki számában megírtuk Horváth János somogyi magyar baka esetét, aki szegény vitézül harcolt Szerbiában és Galiciában, míg Stry-Sambornál meg nem lőtték jobb karját, amelyet tőből amputálni kellett. Horváth János ezt se nagyon bánja, szívesen áldozta a hazáért, csak a — koldusbottól félt. A koldusbot képe azonban nem fog ezentul megjelenni előtte, mert az Aradi Közlöny cikke felhívta a derék magyar bakára egy nemesszivű emberbarát figyelmét, aki mint népfelkelő hadnagy jelenleg szintén katonai szolgálatot teljesít. A hadnagytól Horváth János ma a következő levelet kapja:

— Kedves Főnim! Az „Aradi Közlöny”-ben olvastam és így tudtam csak meg, hogy fajtámbeli fekszik az aradi várban — sajnos — lenyomorodva. Sebaj, testvér! Ne essék kétségbe jövőd sorsán, gondoskodni fogok magáról. Ha kikerül a kórházból, jelentkeztek nálam, alkalmazom a vezetésem alatt álló iparvállalatnál Budapesten portási minőségben. Kap száz korona havi tisztelet, ingyen lakást, fűtést és világitást. Állását bármikor elfoglalhatja. Fogadja el ezt oly szívesen tölem, mint amily szívesen felajánlom magának. Isten áldja és éltesse, bajtársi szeretettel köszönti Gábor Ferenc népfelkelő hadnagy.

— A vasárnapi Kölcsey zsur műsora. Január 24-én, vasárnap délután a Kölcsey-Bayesület az 1914—15. szezon hetedik irodalmi délutánját rendezte a kultúrpalotában. Az egyesület a különösen nagyüzemi és gazdag művészi élvezetet adó, hangversenyyel felérvő zsurra külön díszes műsorra bízott ki, amely Bedeus Bella báróné énekművésznő énekszámait és Fényes Boriska zongora műsorát így ismerteti: „Az aradi Kölcsey-Bayesület január 24-én a közművelődési intézet dísztermében tartandó irodalmi estélyének műsora: 1. Fényes Boriska zongorán előadja: a) Chopin Noctürne, b) Paraphrase című művét. 2. Barra György főgimnáziumi tanár: Oroszország, Anglia és Franciaország érdekességei Németországgal, az osztrák császársággal és Magyarországgal. 3. Bedeus Bella báróné a) Wagner Tannhäuser című operájából Erzsébet nagy

áriáját, b) Leoncavallo Bajazzók című operájából a Madárdalt énekli. Az énekszámokat zongorán Farkas Mariska zongoránál kíséri.

— Vasuti szerencsétlenség Ujaradon. Röviden már megírtuk, hogy Ujarad közelében tegnap vasuti baleset történt, a melynek részleteiről most ezeket jelentik: Az Arad-Nagykikinda vasuti vonalon reggel hat órakor szokott az első személyvonat Nagyikinda felől Ujaradba érkezni, a mely személyvonat a főnkői állomáson szokott találkozni az Aradról jövő tehervonattal. Kedden, folyó hó 19-én az említett aradi tehervonat elkésze érkezett az ujaradi állomásra s a szolgálattevő tisztviselő — a ki a telefon fogyatékos működése miatt nem beszélhetett a főnkői állomással, azon hisztében, hogy a vonatok rendes találkozása Főnkőn van, az ujaradi állomásról az elkésze jött tehervonatot elindította. Alig haladt a tehervonat az állomástól 400 méternyire, egy kanyarultnál szembe találta magát a Főnkőről, illetve már Zádorokról jövő személyvonattal s így a fékezés ducára egymásba szaladtak. Az összecsapódás következtében a személyvonat utasai közül többen megsérültek, de szerencsére egyik sérülés sem súlyosabb természetű. Az üzletvezetőség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség a balesetért.

— Halálozás. Hacker Lázárné szül. Hirschl Leonora kedden délután 3 órakor meghalt. Temetése f. hó 21-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz Erzsébet királyné-körut 37. szám alatti házból. (Minden külön értesítés helyett.)

— A bevonulók figycímét felhívjuk a Obick uri divat üzletre, Arad, Andrassy-tér 15. Pannonia-szállodával szemben, ahol teveszörswatter, alsó nadrág, takaró, harisnya, valódi dr. Jäger selyem és japán papír-alsóruhák, hátzsekok és más hadfelszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők.

— Vizmentes harcsizmák, hadi cipők, hócipők és előírásos lábszárvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Színházi hírek:

Csütörtök: Szibil.
Péntek: Légyelvér.
Szombat: Drótotót, új betanulással.

* A színház hírei. A Drótotót, Lehar kiváló operettje szombaton került színpadra teljesen új betanulással és kiállításal. A főszerepeket a szombati estén játsszák: Rontay, Kissó, Fülöp, Borozsnay, Bankóné, Győző, Polgár, Járni, Barics, Ványai, Dolly, — az első felvonásban egy gyermekkor működik közre aradi kis műkedvelőkkel. — *Hit és Haze!* Egy kiváló német író komoly tárgyú, szép munkája kerül a jövő héten színpadra. A darab Berlin, Bécs uvari színházainak műsorában, Budapesten a Vigaszínházban kerül színpadra. — Vasárnap délután Tancos Buszások, este Mozikünder.

* Keresd az asszonyt! (Az Apolló új műsora.) Az elmúlt héten nap zajos sikere után csütörtökön ismét új műsorra mutat be az Apolló. Ismét a Nordisk-filmgyár egyik remeke kerül vetítésre. Keresd az asszonyt! — ez a címe a bemutatásra kerülő Nordisk-dramának, amely az élet legizgalmasabb s legrejtélyesebb problémáival: az asszonyai foglalkozik. Az asszonyi lélek kiismerhetetlensége, ezer gyönyöre és ezer veszélye művészi formába öntve kerül előnk elében a féleletes alkotásban. A hangulatos esztétikusan egyrésze tengeren játszódik le s így a legszebb képi jelentésekben gyönyörködhetünk. A csütörtöki új műsoron két háborús sorozat is szerepel. Mind a két sorozat a harcok legizgalmasabb s legérdekesebb eseményeiből van összeállítva. Többek között Károly Ferenc József trónörökösét is láthatjuk Frigyes főherceg főparancsnok társaságában. A népszerű Borovics tábornokot abban a pillanatban örökíteték meg az operatőrök, amikor a haditudósítók előtt az emlékeztető kijelentést tette.

* A tuffharamiák. Szombattól kezdve mutatja az Aradi színház ezt a legújabb művet. 3

* Felismerve a csatamezőn. (Egy katonai család tragédiája az Urániában.) Egy minden ízében kiváló, mesterien megalkotott és a mozi filmnek minden szépségében bővelkedő drámát mutatott be tegnap a színház. Egy katonai család tragédiája adja a megkapó történetet: A fiatal férj elhagyja nejét katonai karrierje miatt és idő múltán saját fia bosszulja meg anyjának szánvedéseit. — A trónörökös diadalu utja. IV. sorozat az Urániában. A német trónörökös utjának és a német-francia harcoknak egyes újabb epizódjait mutatja be a színház mai háborús aktualitása. A trónörökös diadaluját a nagy német hadsereggel mind- eddig élénk figyelemmel kísérte a közönség és ez az újabb sorozat csak megerősíti bennünk hatalmas szövetségünk iránti bizalmat és szeretetet. A sorozat érdekesebb részei: elhagyott francia tüzérségi állások, német tiszti őrség munkában, a hadiesel, a diszszázad szerelje, a császár a trónörökösnel látogatásban, a császár elutazik.

A B. osztályu népfelkelők behívása.

(Február 15. és március 1. a további turnusok bevonulási napja)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 20.

Az utóbbi népfelkelési szemlén beváltak behívásról rendelkezik az a hirdetés, amelyet legközelebb az aradi katonai gyűlési tábla közlése és amely ma Budapesten már megjelent a következő szöveggel:

A népfelkelésre kötelezetteknek általános behívása folytán mindazok a népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, akik 1883, 1884., 1885. és 1886. években születtek és az 1914. évi november hó 16-tól december 31-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmassáknak találtattak, amennyiben névszerint felmentésre nincsenek,

1915. évi február hó 15-én,

azok pedig, akik az 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. években születtek.

1915. évi március hó 1-én

a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédkiegészítő, illetőleg osztrák és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére

népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A fent megjelölt évtőlammokhoz tartozó és a szatmár-németi, besztarcebányai, kassai és egri m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságok területén tartott bemutató szemlén alkalmassáknak osztályozott, de népfelkelési igazolványi lappal el nem látott népfelkelésre kötelezettek születési évfolyamukhoz képest a fent megjelölt napokon a budapesti m. kir. honvédkiegészítő parancsnoksághoz (IX., Külső üllői-ut, a Népligetnél szemben) vonulniuk be.

Azok a népfelkelésre kötelezettek, kik az iglói, munkácsi, ungvéri és máramaroszigeti m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságok területéről népfelkelési tényleges szolgálatra még idő előtt behívtattak, de később bizonytalan időre szabadságot kaptak, abban az esetben, ha addig külön behívójegyvet népfelkelési fegyveres szolgálatra be nem hívatnak, születési évfolyamukhoz képest szintén a fentemlített időpontokban tartoznak bevonulni.

A Budapest székesfőváros területén tartózkodó és népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmassáknak talált osztrák állampolgárok és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségűek közül azok, akik az 1884., 1885. és 1886. években születtek,

1915. évi február hó 1-én,

ellenben azok, akik az 1878., 1879., 1880., 1811., 1882. és 1883. években születtek,

1915. évi február hó 15-én a népfőkelési igazolványi lapon föltüntetett es. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére vonulnak be.

As alkalmaznak talált és Budapest székesfőváros területén tartózkodó osztrák honosága népfőkelésre kötelezettek közül azok, kik népfőkelésre igazolványi lapot nem kaptak, valamint a Galiciában vagy Bukovinában illetőséggel bíró és népfőkelési igazolványi lappal ellátott egyének, tekintet nélkül a népfőkelési igazolványi lapjukon föltüntetett es. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére, az osztrák honosokra nézve megjelölt időben, a budapesti es. és kir. kiegészítési kerületi parancsnoksághoz (IX. kerület, Üllői-ut 47-49. sz., Mária Terézia-laktanya) tartoznak bevonulni.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felsőruhával, meleg harisnyával, hősapkával, meleg keztyűvel, kötött ujjas mellényvel, télikabáttal, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőeszéssel, hátizsákkal és két napi élelemmel vonulnak be.

A bevonulás alkalmával a népfőkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik osztályon ingyen utazik; a népfőkelési igazolványi lap azonban a vasuti állomáson jóval a vonat elindulása előtt az állomás jegypénztárnál lebélyegzendő.

Azt a behívott népfőkelésre kötelezettet, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. § a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetik.

Azok a népfőkelésre kötelezettek, akik önként ohajtanak, belépni a honvédség vagy

a közös hadsereg kötelékébe, az alkalmazságot kimondó szemle után aktív szolgálatra csak azoknál a csapatlaktárnál kereshetnek felvételt, amelyhez mint népfőkelők beosztattak.

Az Aradon közléseendő hirdetmény természetesen a bevonulási helytől eltekintve a határnapokban egyező lesz a fent közölttel.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1915. évi január 21-én:

B) Bérlet.

S z i b i l l.

Operetta.

Kezdete este 7/8 órákor.

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Endre

NYILTTER.

APOLLO SZÍNHÁZ
legközelebbi szenzaciója
Turf haramiák.

271

* Az eson rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Alólirott szülő, testvérek, férj és nagyszámu rokonság elszomorodott szívvél tudatják, hogy a legjobb gyermek, legkedvesebb testvér és feleség

Nemecz Károlyné
szül. Joanovits Vilma,

élte legarebb idején, boldog házasságának harmadik hónapjában Kárásztelken 1915. évi január hó 14-én, déli 12 órákor elhalt s lelke Istenhez szállt.

Kedves halottunk földi maradványai Aradra szállittatván, a felső temető halottas oszarnokából folyó hó 21-én délután 3 órákor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és az ugyanottani családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent mise ádozat a boldogulit lelki üdvéért január hó 22-én reggel 8 órákor fog a főszentelendő minorita-atyák templomában sz. egek Urának bemutatattai.

Az örök világosság fényeskedjek neki!
Arad, 1915. január hó 20-án. 121

Nemecz Károly, férje. Özv. Joanovits Antalné, édes anyja. Jávor Aranka, nemes Winkler Pálné született Joanovits Ilona, Joanovits Terka, Joanovits Erzsé, Joanovits Gazsa, testvérei.

Nyomtatványok

esinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kertí butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden mérethben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Aulich L.-utca 14. Uzlethelyiség: Zrinyi-utca.
Gyári telefon 423.

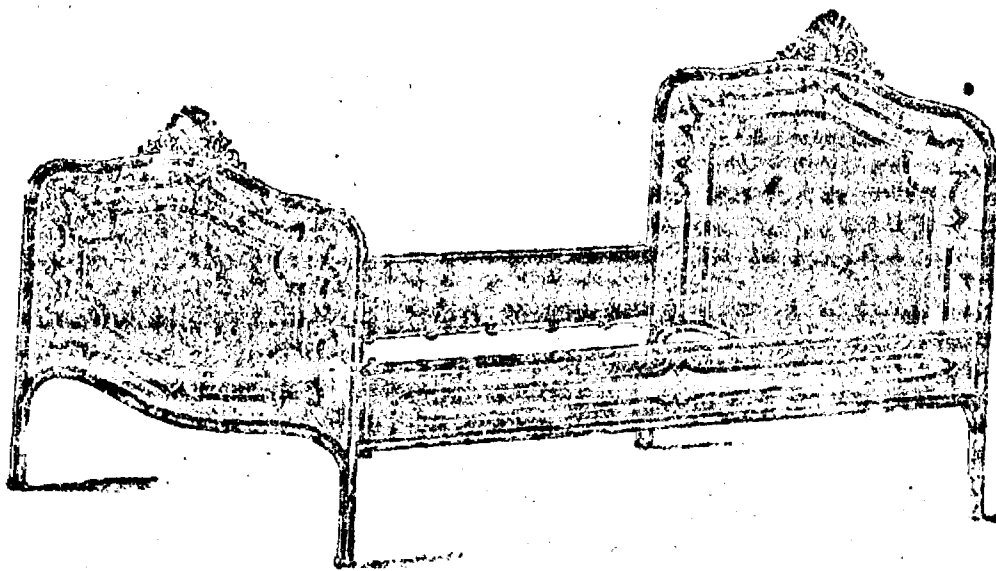
Képes árjegyzéket kívánatra dij- és bérmentve küldünk.

Szives megrendeléseket kér, tisztelettel: 5697

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapittatott 1893-ik évben.

Laktos és fényező tanoncok felvételnek.

SIROLIN "Roche"

mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.
Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved Kőhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Skroluózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógy szertárban, ára 4 Korona

Mi lesz

tavasszal?

ezen téri a faját most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposítással fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felkútni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a küteges tífusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tífusz nagy számban található és a betegség terjedését különösen a tetők közvetítik, miért is ellenük védekezünk alapos fertőtlenítéssel.

Kézünket és arcunkat **LYSOFORM SZAPPANNAL** mossuk meg és a mosdó-és a fürdővizhez adjunk kevés **LYSOFORM** fertőtlenítőszerrel. A butorokat reggel töröljük át 3%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos ruháinkat ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 2%-os (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGÉSZSÉG és FERTŐTLENÍTÉS” című tanulságos könyvecskét

Dr. Keleti és Murányi

vegyészei gyárából Ujpesten. 8541

Felhívás!

teljesen újonnan berendezve a **Fekete Sas szálloda**

18 modernül berendezett szobával. Kapcsolatban kávéházzal és vendéglővel. Szobák K 1.20-tól feljebb kaphatók. Kávéház egész éjjel nyitva, naponta I-ső rangú cigányzene hangverseny. Elsőrendű kávéházi italok. Kétféle és olcsó erdélyi magyar konyha. Adonensek bármely időben elfogadjatnak. Penszioszerű teljes ellátás legjutányosabban kapható. 177

Szíves pártfogást kérünk, kitűnő tisztelettel:

Szere és Társa,
szállodás és kávéosk.

Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözők figyelmébe:
villamos világítási berendezések, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
villamos csillárokat, villamos főzödényeket, villamos vasalókat, villamos hajsütő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

Valódi Rózsa burgonya

Nyirségből, métermázsánként és waggontételenként kapható: **Erényi és Kalmár, Asztalos S.- és Chorin Aron-utca sarok. Telefon 1025.**

Egy alkalmi vétel kapcsán sikerült nagyobb mennyiségű I. r. tűzifát olcsón megvásárolnom. Ennek következtében azon kedvező helyzetben vagyok, hogy

apritott **tűzifát**
rendkívül jutányos áron árulhatok.

— Kívánatra házhoz is szállítom. —
Tisztelettel 179

Virág Kálmán
Arad, Erzsébet királyné-körút 59
Telefon 65. sz.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3561

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Cognac,
Likörök,
Szilvorum,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 5781

Az „Orsovai halhoz.”
Legnagyobb halkivitel.

Lutwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitelé
Asztalos Sándor-utca 8. szám
(volt Spielmann-ház) saját háza.

Van szerencsém a t. vevőközönség b. tudomására hozni, mint minden évben úgy az idén is, hogy a vevő közönségnek alkalma legyen olcsó és jó áruhoz jutni több rakomány narancs és citromot hozattam. 1 dr. különlegesség Mandarin 8 fillér. Tíz láda egyszerre való átvételénél 5%-ék engedmény. Élő halak, naponta üzletemben, pénteki napon halpiac téri sátramban nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók. Nemes és nagy halakat a vevő közönség kívánataira legolcsóbb árban szerzem be, ezek nálam előzőleg megrendelendők. Ajánlom továbbá 100 kgr. kassai kaposzta 5 K. 100 kgr. nyiri rózsaburgonya 5-50 F. 1 kgr. Kassai torma 60 fillér. 1 kgr. I. rendű dió 80 fillér. Déli gyümölcsök minden fajtája a legolcsóbb árban. Vidéki rendelések legpontosabban eszközölköznek. Üzletem péntek estétől szombat estig zárva. A t. vevőközönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel!
2-61 Lutwák József.

Bérbeadatik

méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotájában egy tágas, diszes

üzlethelyiség

mellék helyiségeivel, a főtéren. Továbbá két szép üzlethelyiség a Zrinyi-utcában. Valamennyi helyiség központi fűtéssel van ellátva. Értekezhetni alólírott házigondnokkal

BODY BODOG.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor
Ára 70 fillér.

Tussinal-tea
Ára 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíz igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Tejporpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Tegerit” kenőcs.

Ára egy tégeynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerháza Arad, Andrássy-ter 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

FOG- tőmések, aranyból, platína, azany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsze, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 167

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 1.

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS.

„Me'ankolikus szöke” jeligére levél van a kiadóba. 850

KIADÓ LAKÁS.

Orosy-utca 8. szám alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással, február hó 1-re kiadó. 849

Belvárosihoz

közel eső Illes-utcai 51a. számú magánház, kert, 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5488

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálószoba és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. feb. uár 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kiadó!

Csalos, kényelmes két szobás kerti lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25. szám alatt. 887

ALKALMAZÁST KERES.

Volt állami hivatalnok

bármily irodai vagy más bizalmi állást keres és írásbeli munkát vállal. Megkeresések „Ifjatal hadmentes” cím alatt a kiadóba kéretnek. 848

Konyha- és virágkertész

azonnali belépésre állást keres. Cím: Stolc Ferenc, Félégyháza u. p. Fibla. 880

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Megvételre

keresek jó hangú, jó gyártmányú lehetőleg hárompedálos rongorát. Cím a kiadóhivatalban. 842

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák köszörlése legpontosabban eszközöltenek. 148

Veszek

praktól leveletett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazó bundát a legmagasabb árban. Mindennemű használt butort veszek. Bieler Ignác, Szent-Pál-u. 12. 4699

Burgonya,

kitűnő is, kisebb-nagyobb mennyiségben, házhoz szállítva kapható Niederhauser Gyula gazdasága Arad, postafiók 168. 5260

Az aradi ügyvédi kamara f. évi február hó 21-én d. e. 10 órakor Batthyány-u. 25. sz. hámban levő hivatalos helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a kamara tagjait tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgya:

1. Választmány jelentése a kamara segélyalapja javára jegyzett hadikölcsön tárgyában.

2. Az Országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet e közgyűlési kiküldötinek 3 év tartamára való megválasztása.

Ezen közgyűlés egybehívása azért vált szükségessé, mert az ugyanezen tárgyban múlt évi december 27-re egybehívott rendkívüli közgyűlés határozatképtelen volt.

Arad, 1915. január 20.

Dr. Tolnai János,

351

kamara alelnök.

Máriaradnai községi

Jegyző Irodában egy

az adóügyekben telje-

sen jártas egyén 1200

korona évi fizetéssel

azonnal

alkalmazást

nyer.

Előjáróság.

369

Ad. 4. és 6/1915.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhívom mindazokat, kik a III. és IV. oszt. kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival közzéadják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapíttatni.

Arad, 1915. január 21.

A városi adóhivatal.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Szabómunkásokat katonaruhák elkészítésére azonnal felveszünk.

A munkát házonkívüli elkészítésre is biadjuk, ugyanott kifogástalanul működő nagy SINGER-gépeket bérbe, vagy örök áron veszünk. 1-1 1-1

MARTITS és PAK,
848 uri szabók.

Weitzer János-utca 7.

Dearing for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-tözsében.

A legdivatosabb

levélpapírok

a leg'csóbb árban beszerezhető

Jámbor Antal

papir- és íróeszközletében Arad,

Andrássy-tér 3. (Tabajdi-utcai oldal)

Telefon szám 1022. 1881

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő

ARADON,

József főherceg-ut 11. sz.

Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsilészeket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összerakható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházak, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. 801

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle betegségeket okozó csirákkal minők a tüdővész, a merevgörce, a lépfene, a difteria a hagymás stb. sporái. A mindennapi érintkezésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi körök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhünk ha kezünket, arcunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer Szent Imre szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,

a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tanítóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és és vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos

gyógyszertára.